Fondator: Gheorghe Doran

Cenăzeanul

asociaţia culturală concordia cenad

Periodic de opinie şi informare socio-culturală ● Anul XXV, nr. 3 (135)/2017

Hramul Bisericii Ortodoxe Române din Cenad - 6 iunie 2017

Din cuprinsul acestui număr:

● Sfântul Anton de Padova ● Hotărâri ale Consiliului Local al comunei Cenad ● Sfârşit de an şcolar ● Hramul Bisericii Ortodoxe Sârbe ● Ruga cenăzeană - 2017 ● Ziua Eroilor ● Frumoase mlădiţe, tinere speranţe ● „Micii matematicieni“ ● Evadare din cotidian: florar şi cireşar 2017 ● „Drag mi-i jocul din Banat“ ● „Cenadului nu îi lipseşte nimic, totul este să se şi dorească acest lucru“ ● „Noi am fost nu doar ai sârbilor, noi am fost ai tuturor cenăzenilor“ ● „Şi copiii din Cenad ar putea fi învăţaţi să se orienteze“ ● Remember sport - Debutul ● Ziua Pescarului Cenăzean - 16 iunie 2017 ● Documentar ● Reţete de bucătărie

Sfântul Anton de Padova

Iubiţi fraţi în Cristos!

Ce este, de fapt, sfinţenia?

Cine sunt cei îmbrăcaţi în alb şi de unde vin?

Sfinţenia la care ne cheamă Dumnezeu nu este obligaţie, supunere, ci este în primul rând un dar în care Dumnezeu ni se dăruieşte, doreşte să vină şi să locuiască în inimile noastre. Sfinţenia este un dialog de iubire între Dumnezeu şi noi.

„Sfinţenia", spunea Maica Tereza de Calcutta, „înseamnă să primeşti cu un mare zâmbet tot ceea ce Isus îţi dăruieşte şi să-i oferi tot ceea ce îţi cere". Şi, adaugă Maica Tereza: „de multe ori nu este uşor să-i zâmbeşti lui Isus".

Precum sculptorul poate modela din orice piatră statuia unui sfânt şi tâmplarul din orice lemn poate face un crucifix, tot astfel fiecare om se poate modela, ajutat fiind de harul divin pentru a deveni un sfânt. Referitor la acest fapt, sfântul Bonaventura spunea:

„Dragostea de Dumnezeu nu este un privilegiu al cuiva, întrucât o sărmană fiinţă umană poate iubi pe Dumnezeu la fel de mult ca şi teologul învăţat".

Este adevărat, nu întotdeauna datoriile noastre sunt uşoare, lucrurile pe care le avem de împlinit, uneori cer sacrificii, renunţări. Însă tocmai în astfel de momente se verifică iubirea. Căci „iubirea pentru a fi adevărată trebuie să doară", spunea tot Maica Tereza..

Numai atunci vom înţelege cu adevărat ce este sfinţenia când vom înceta să ne căutăm pe noi înşine şi vom începe să-l căutăm pe Dumnezeu şi voinţa Sa. Sfinţenia este un concept care pare să fie din ce în ce mai mult în contrast cu realitatea vieţii de azi. De fapt, în tumultul vieţii cotidiene, prinşi de obligaţiile nu totdeauna plăcute, de suferinţele şi nevoile noastre, de atât de multe şi diferite schimbări în societate, de realităţiile dure cu care ne întâlnim, mai avem timp de sfinţenie?

Acum 22 de ani creştinismul a sărbătorit 800 de ani de la naşterea Sfântului Anton. Cine este acest sfânt aşa de mult cinstit în lumea întreagă, încât nu există o biserică în care să nu se afle un altar, o statuie sau cel puţin o icoană, în faţa căruia credincioşii se roagă şi cer cu aşa de mare încredere mijlocirea?

Sfântul Anton a intrat în istoria omenirii la 15 august 1195 şi este prezent şi astăzi, cu rolul pe care i l-a rezervat Dumnezeu. Viaţa sa pământească a fost scurtă, a trăit numai 36 de ani, din care aproape jumătate în mănăstire. La 15 ani este trimis la colegiul augustinienilor din Coimbra, aici însuşindu-şi cunoaşterea Sfintei Scripturi.

Pe când era încă la Coimbra, au fost aduse din Maroc trupurile celor dintâi misionari franciscani martirizaţi. Atunci Anton simte o dorinţă imensă de a deveni şi el martir. Pentru atingerea acestui scop, în 1220 devine franciscan, dorind să-şi jertfească viaţa pentru credinţa în Cristos, luându-şi cu această ocazie numele de Anton. Se alătură primului grup de misionari care se îndreptau spre Maroc şi, fericit, pune piciorul pe pământul Africii. Din cauza bolii, conducătorul grupului de misionari îi porunceşte să se reîntoarcă în Portugalia.

O furtună a făcut ca Anton să ajungă în Sicilia, unde este primit în mănăstirea franciscană din Messina. Locul de plecare al expediţiilor sale este Padova, unde locuitorii îi ascultau cu multă savoare predicile şi erau convinşi că în mijlocul lor se află un sfânt.

Din toate părţile veneau ştiri despre faptele minunate ale sfântului. În ziua de 13 iunie, sfântul cuprins de o boală, simţindu-şi sfârşitul, binecuvântează pentru ultima dată oraşul Padova, apoi îşi închide ochii, iar copii alergau pe străzile oraşului vestind: „A murit Sfântul! A murit Sfântul!".

Dar aceasta n-a fost decât sfârşitul vieţii sale pământeşti, deoarece el continuă să trăiască în viaţa bisericii şi a credincioşilor. Abia după un an de zile, în sărbătoarea Rusaliilor 1231, Anton este ridicat la cinstea altarelor, iar în 1946 Pius al XII lea l-a declarat Învăţător al Bisericii, cu titlul de „Doctor Evangelicus".

Acceptarea, suportarea suferinţelor şi purtarea crucii chiar cu preţul vieţii este semnul adeziunii totale şi depline la Cristos. Sfinţenia nu este contrară aspiraţiilor noastre, ci, dimpotrivă, vine în întâmpinarea dorinţelor noastre cele mai profunde. A fi sfânt în ziua de azi înseamnă a fi conştient de demnitatea de om, de vocaţia de creştin şi de a trăi în conformitate cu aceasta.

Să privim şi să urmăm exemplu sfântului Anton, ocrotiţi şi ajutaţi de el să ne deschidem inimile, să lăsăm ca iubirea lui Dumnezeu să înlocuiască egoismul şi orgoliul nostru şi călăuziţi de harul Său, să devenim instrumente ale iubirii sale.

Preot **Bene Tamás**

Publicaţie realizată cu sprijinul
Consiliului Local Cenad
şi al Primăriei comunei Cenad, judeţul Timiş
(www.cenad.ro)

Colegiul de redacţie: **Gheorghe Anuichi, Duşan Baiski, Bene Tamás, Iancu Berceanu, Tiberiu Bociat, Slavka Bojin, Gheorghe Covaci, Dorin Dronca, Oana Erdei, Fodor Francisc, Pauline Huschitt, Milenco Iancov, Gheorghe Ivaşcu, Miroslav Marianuţ, Carmen Mixich, Dan Muntean, Rodica Pitic, Cornelia Varga**
Responsabilitatea pentru conţinutul materialelor revine exclusiv autorilor.
Materialele se pot trimite prin e-mail:
dusanbaiszki@gmail.com
Anonimele nu se iau în considerare.
Editor: Duşan Baiski
Tipografia Artpress, str. Cermena 1, Timişoara 300110, tel. 0256 293 809, fax 0256 293 975.

ISSN 1222-5843

Hotărâri ale Consiliului Local al comunei Cenad

De la precedenta apariție a revistei „Cenăzeanul" și până la predarea la tipar a numărului de față, Consiliul Local a aprobat următoarele hotărâri:

• Hotărârea nr. 21 din 24.04. 2017 privind acordarea unui mandat special împuternicitului Consiliului Local al comunei Cenad în Adunarea Generală ordinară a Asociaţilor Asociaţiei de Dezvoltare Intercomunitară Apă-Canal Timiş.

• Hotărârea nr. 22 din 24.04.2017 privind aprobarea solicitării transmiterii fără plată a imobilului înscris în CF 401018 Cenad, din domeniul public al statului şi din administrarea Ministerului Afacerilor Interne, prin Inspectoratul Teritorial al Poliţiei de Frontieră Timişoara, în domeniul public al comunei Cenad şi în administrarea Consiliului local Cenad, judeţul Timiş.

• Hotărârea nr. 23 din 24.04.2017 privind aprobarea solicitării transmiterii fără plată a imobilului înscris în CF 401042 Cenad, din domeniul public al statului şi din administrarea Ministerului Afacerilor Interne, prin Inspectoratul Teritorial al Poliţiei de Frontieră Timişoara, în domeniul public al comunei Cenad şi în administrarea Consiliului local Cenad, judeţul Timiş.

• Hotărârea nr. 24 din 29.05.2017 privind modificarea art.1 din H.C.L. Cenad nr.11/14.03.2017, pentru aprobarea Studiului de Fezabilitate, actualizat 2017, pentru „Amenajare drumuri de exploatare agricolă în comuna Cenad, judeţul Timiş".

• Hotărârea nr. 25 din 29.05.2017 privind modificarea art. 5 din H.C.L. Cenad nr.12/14.03.2017, pentru implementarea proiectului „Amenajare drumuri de exploatare agricolă în comuna Cenad, judeţul Timiş".

• Hotărârea nr. 26 din 29.05.2017 privind aprobarea modificării Agendei cultural-sportive a comunei Cenad pe anul 2017.

• Hotărârea nr. 27 din 29.05.2017 privind aprobarea schimbării categoriei de folosinţă a terenului aflat în extravilanul localităţii Cenad, înscris în CF 403886, parcela NGL 723, în suprafaţă de 10.000 mp, în categoria de folosinţă Pş - păşune.

• Hotărârea nr. 28 din 19.06.2017 privind rectificarea bugetului local Varianta I.

• Hotărârea nr. 29 din 19.06.2017 privind aprobarea angajării dnei Cioacă Maria-Daniela în funcția de asistent personal al persoanei cu handicap grav Luțu Bogdan.

• Hotărârea nr. 30 din 19.06.2017 privind desemnarea reprezentanților din partea Consiliului Local în Consiliul de Administrație din cadrul Școlii Gimnaziale comuna Cenad, județul Timiș.

Hotărârea nr. 31 din 19.06.2017 privind revenirea la situația inițială a imobilului înscris în CF 403933 Cenad, de la poziția A1.1, nr. cadastral 403933-C1, în proprietatea Statului Român.

Miroslav Marianuț

Sfârşit de an şcolar

După un an de muncă, de mici poticneli, dar şi de mari reuşite, de emoţii pentru teze şi extemporale, dar şi de bucurie pentru notele mari, a venit şi momentul bilanţului.

Curtea şcolii s-a dovedit neîncăpătoare în dimineaţa zilei de 15 iunie 2017. Dascăli, copii şi părinţi aşteaptă cu nerăbdare momentul anunţării premiilor.

Lunga listă a copiilor merituoşi din şcoala noastră a fost deschisă de domnul primar **Nicolae Crăciun**, care şi anul acesta a fost alături de noi, împreună cu domnul viceprimar **Vasa Stefanovici.**

Patru copii din şcoală, cei mai buni dintre cei buni, au primit, de la domnul N. Crăciun, premiile speciale, câte o tabletă. Aceşti copii sunt: **Larisa Teleman**, clasa a VII-a B, cu media generală 10; **Ana Maria Suciu**, clasa a VI-a A, cu media generală 10; **Robert Sîrbu**, clasa a VII-a B cu media generală 9,97, şi **Alexandra Gligor**, clasa a VI-a B, cu media generală 9,90.

Sperăm ca aceste premii să fie un stimulent pentru aceşti copii, unul dintre motivele pentru care să-şi continue munca, să fie perseverenţi şi organizaţi; mai ales că trei dintre ei sunt la al doilea premiu special, primit de-a lungul anilor de gimnaziu.

Au primit apoi aplauze şi recompense copiii care s-au remarcat la concursurile judeţene pe obiecte.

Primii dintre aceştia au fost evidenţiaţi: **Robert Sîrbu** şi **Denis Cocoiag** care au luat premiul I la concursul judeţean de limbă engleză. Cea care i-a îndrumat este **Octavia Herci**u.

Cei doi învăţători, **Zoran Erde**i şi **Beatrice Szucs**, care s-au aplecat cu dăruire asupra formării capacităţilor matematice ale copiilor, şi-au premiat micii matematicieni, **Evelin Biro** şi **Laura Sonea Guga**, care au luat locul I la concursul judeţean organizat chiar de şcoala noastră.

Matematicienilor le-au urmat artiştii şcolii, care ne-au reprezentat în concursuri şi festivaluri judeţene, dar au fost o prezentă deosebită şi în programul artistic prilejuit de Ruga din ziua de Rusalii.

Este vorba de formaţia de dansuri populare româneşti şi sârbeşti, sub îndrumarea doamnei **Oana Erdei**, de fetele din formaţia de majorete, coordonate de doamna **Marioara Clişi**c, şi de micuţul recitator în grai bănăţean **Alin Alexandru Alexa**, din clasa pregătitoare, care la 6 anişori a luat locul I la festivalul-concurs „Tradiţii şi obiceiuri". El a fost pregătit tot de doamna **Oana Erdei**.

Suspansul a devenit şi mai mare, pe măsură ce fiecare învăţător şi diriginte şi-a evidenţiat copiii cu rezultate foarte bune la învăţătură şi purtare.

Copiii din ciclul gimnazial care au purtat coroniţe sunt:

Clasa a V-a A: **Cocoiag Denis**, **Loch Ana Maria** și **Turcu Dinis Alexandre**

(Continuare în pag. 6)

Prof. **Carmen Mixich**

Hramul Bisericii Ortodoxe Sârbe

La fel ca în fiecare an, sârbii cenăzeni sărbătoresc pe **22 mai**, de Sf. Nicolae (de vară), hramul Bisericii Ortodoxe Sârbe din localitate. De această dată, nașul rugii a fost **Oliver Uncianski**, iar pentru anul viitor va fi organizația locală a **Uniunii Sârbilor din România**.

Și cum nu se poate o asemenea sărbătoare fără cântec și voie bună, sârbii și goștii lor au avut parte de momente plăcute, în curtea primitoare a sediului filialei locale a U.S.R., oferite de orchestra lui **Mile Roikov** și de solistul vocal **Liubomir Petrov**. Și unde, evident, vedete au fost copiii din cadrul ansamblului cultural artistic „Mlădițe cenăzene“, sub conducerea prof. **Oana Erdei** și **Liliana Berci**u.

La fel ca în fiecare an, sponsori au fost **Consiliul Local** și **Primăria Cenad**.

Vasa Stefanovici

Ruga cenăzeană - 2017

După un an, în care vremea ne-a jucat feste, nelăsându-ne să ne bucurăm de spectacol și muzică, de data aceeasta sărbătoarea de Rusalii a fost marcată așa cum se cuvine. Soarele blând, ușoare adieri de vânt, spectacol frumos, muzică bună și oamenii cu zâmbet pe buze au creat un tablou perfect pentru acest sfânt eveniment.

În port popular și straie de sărbătoare, de la mic până la cel mare, toți s-au pregătit pentru această zi mult așteptată.

Programul a început la ora 17, la Biserica Ortodoxă Română, unde am fost întâmpinați, ca de fiecare dată, de părintele **Gheorghe Covaci**, alături de invitații săi, și de nași, respectiv de domnul domnul **Adrian Matei,** împreună cu familia, nășia fiind preluată de domnișoara **Dorotheea Niglaș.**

(Continuare în pag. 26)

Prof. **Oana Erdei**

Ziua Eroilor

În fiecare an, la 40 de zile de la Sfintele Paşti, celebrăm Ziua Eroilor, odată cu una dintre cele mai importante sărbători creştine, Înălţarea Domnului. Această zi ne oferă prilejul de a ne reaminti cu profundă recunoştinţă şi de a învăţa lecţia demnităţii şi sacrificiului de care au dat dovadă eroii ţării.

Anul acesta, printre cei care au participat la festivitatea de comemorare a eroilor din comuna Cenad au fost şi elevii clasei a II-a A. În dimineaţa zilei de 25 mai, micuţii elevi s-au îndreptat cu paşi repezi spre Primăria comunei, de unde au luat coroanele ce urmau a fi depuse. Aceştia au depus coroanele la monumentele dedicate eroilor comunei noastre, unde au recitat cu sfială poezii.

Prof. **Beatrice Szucs**

Frumoase mlădițe, tinere speranțe

Festivalul – Concurs „Lada cu zestre“ a reunit și în acest an, pe 6 mai, ansambluri din tot județul, care au pășit mândre prin centrul urbei, în drum spre Casa Armatei din Timișoara, locul de desfășurare al concursului. La competiție au participat rapsozi, meșteri populari, cântăreți, ansambluri corale și formații de dansuri populare. Scopul întâlnirii, aflată la a XI-a ediție, este promovarea valorilor culturii tradiționale din Banat, însă, participanții au avut prilejul de a interacționa cu o lume care oglindește principala caracteristică a peisajului bănățean: diversitatea. Din peisaj nu au lipsit turiștii străini care și-au îmbogățit lada cu amintiri din copilărie cu instantanee ale copiilor îmbrăcați în straie populare.

Din partea comunei Cenad au participat Ansamblul artistic „Mlădițe cenăzene“ și Corul Bisericii Ortodoxe Române. Trecuți prin ciurul fazei zonale, prietenii noștri au urcat pe scenă și și-au prezentat, preț de 20 de minute, buchetul de piese corale și dansuri.

Păstrător al unei tradiții înrădăcinate în vremea când românii bănățeni căutau să se afirme în peisajul cultural al Europei de mijloc, Corul Bisericii Ortodoxe Române din Cenad a cântat cu suflet un potpuriu de piese, sub bagheta dirijorului **Ioan Dogojie**. În pofida așteptărilor modeste din partea acestuia, piesele „Mărie, Mărie“ de Nicolae Popovici și „Cu noi este Dumnezeu“ de Nicolae Lungu au obținut locul III la secțiunea „Coruri - adulți“. Coriștii vin în fiecare an la Timișoara și se întrec cu celalalte formații din județ pentru că „iubesc muzica“ (spunea cu candoare Dorin Dronca, unul din coriști).

Copiii dansatori, coordonați de **Oana Erdei** și de **Liliana Berciu**, au fost minunați, atrăgând privirea

(Continuare în pag. 26)

Prof**. Iancu C. Berceanu**

„Micii matematicieni“

Aflat la cea de-a III-a ediție, concursul județean de matematică, **„Micii matematicieni“**, adresat elevilor de clasa a II-a, își continuă tradiția. În acest an, pe 13 mai, la Școala Gimnazială din Cenad s-au strâns un număr de 40 de elevi din 10 școli ale județului Timiș.

Și unitatea noastră de învățământ a fost reprezentată de șase tineri isteți și ambițioși, care au obținut note bune și foarte bune, astfel:

Clasa doamnei învățătoare **Beatrice Szucs**:
Laura Guga – locul I,
Beatrice Lupu – locul II și
Carla Uhliuc – locul III.
Clasa domnului învățător **Zoran Erdei**:
Evelin Biro – locul I
Marian Bunea – locul II
Cristian Roșu – mențiune

După proba scrisă, timp în care lucrările se corectau, elevii, însoțiți de dascălii lor, au vizitat **Muzeul** și **Biserica Romano-Catolică**.

Aducem mulțumiri celor care ne-au fost aproape în asigurarea premiilor: **Primăria Cenad** și **Consiliul Local Cenad**, magazinului **„La Esti”,** administrat de doamna **Estera Sopon**, dar și firmei **„Sopon Instal”,** administrată de domnul **Cristian Sopon.**

Mulțumim tuturor pentru implicare și felicităm tinerii participanți pentru curajul și rezultatele obținute și, de asemenea, felicităm și dascălii care au răspuns prezent invitației noastre.

Prof. **Ioan Zoran Erdei**

„În lumea lui Mate“

Concursul județean de matematică, pentru clasele a III-a, din 27 mai, aflat la cea de a III-a ediție, organizat de Școala Gimnazială nr.1 „Th. Bucurescu” din Sânnicolau Mare, a strâns, și de această dată, micii matematicieni laolaltă. De lăudat este faptul că și din școala noastră, din Cenad, s-au găsit doritori de a participa la acest eveniment. Deoarece instituția organizatoare limitează numărul participanților la concurs, a fost nevoie de o selecție a elevilor doritori. Astfel că cei mai buni dintre cei mai buni au fost **Izabela Maria Gavra, Diana Ștefania Mezei, Eduard Bogdan Predușel, Laura Andreea Teleman și Ielena Miocovici.**

Îi felicităm și le urăm mult succes pe mai departeI

De asemenea, îi mulțumim și doamnei învățătoare **Dorina Corduneanu**, care le-a fost și le este mereu alături!

Prof. **Ioan Zoran Erdei**

Sfârșit de an...

(Urmare din pag. 3)

Clasa a V-a B: **Purtan Gabriel**, **Mezei Daria** şi **Niglas Denisa Maria**

Clasa a VI-a A: **Suciu Ana Maria**, **Horciu Roxana** şi **Sabou Alexandra**

Clasa a VI-a B: **Gligor Alexandra**, **Sabou Neda** şi **Sas Ştefania**

Clasa a VII-a A: **Deca Ana Maria**, **Iacob Claudia**, **Predusel Alexandra Denisa**

Clasa a VII-a B: **Teleman Larisa**, **Sîrbu Robert** și **Roman Octavia**

Clasa a VIII-a A: **Talalau Andreea**, **Pop Denis Andrei** și **Iancu Alisa Simina**

Clasa a VIII-a B: **Raceanu Robert**, **Potirniche Daniela** și **Blaj Larisa**

Prichindeii din ciclul primar au fost mult mai mulţi pentru că evaluarea cu calificative, nu cu note, ne ajută să încurajăm lupta cu sine, nu cu cel de lângă noi, să performăm în echipă, nu individual, iar nouă, dascălilor, ne dă posibilitatea să urmărim progresul/regresul fiecărui copil şi să intervenim exact acolo unde este nevoie.

După terminarea festivităţii din curtea şcolii, părinţii, copiii şi profesorii s-au retras în clase. Acolo au avut loc alte evenimente plăcute, un „adio“ spus doamnei învăţătoare, la sfârşitul clasei a IV-a: prezentarea alfabetului hazliu în clasa I, un suc şi o pizza împărţită cu colegii, la clasele de gimnaziu.

Pentru cei care cu dăruire, pasiune şi bucurie se apleacă asupra fiecărui copil, pentru cei care zilnic se preocupă de întreţinerea şcolii, pentru părinţii care renunţă la propria persoană în favoarea binelui copilului, pentru minunaţii noştri copii: o vară frumoasă, soare pe cer şi în suflete, călătorii plăcute, cărţi interesante, filme relaxante, munte şi mare, casa bunicilor, jocuri până târziu în noapte, pe uliţele satului, deci „VACANŢĂ PLĂCUTĂ”

Poposiţi, dragilor, nu peste mult timp vom pleca din nou la drum...

Evadare din cotidian: florar și cireșar 2017

Libertatea, ca năzuință supremă a omului, a fost tratată de-a lungul și de-a latul a kilometri pătrați de hârtie de filozofi, literați și, nu în ultimul rând, de pedagogi. Desigur că acest subiect nu putea să scape atenției celor care studiau și dezvoltau arta educării tinerelelor generații.

Când vorbim de excursii ne aducem aminte de acele momente când profesorii își sacrificau din timpul lor liber pentru a ne conduce la un muzeu, la mare, la

munte sau într-un loc în care ne simțeam bine și vedeam ceva deosebit și, mai cu seamă, ne aducem aminte de acel sentiment de libertate pe care ni-l dădea, pe de o parte, evadarea din spațiul obișnuit al casei părintești, cât și ocazia de a interacționa „altfel“ cu profesorii, care, și ei, se vedeau eliberați de constrângerile activității la catedră.

Acest moment îi apropie pe dascăli de elevii lor și îi face să trăiască sentimentul unei achiziții spirituale pe care nu ar fi dobândit-o în timpul orelor obișnuite în clasă.

Hotărât lucru: copiii au multe de învățat într-o excursie, fie ea și de o zi.

Cunoscând, prin natura meseriei – profesor de geografie – dedesubturile acestei activități recreative, am

încercat de-a lungul a doi ani, de când lucrez la Școala Gimnazială din Cenad, să le transmit sentimentul de respect pentru valorile culturale și naturale ale spațiului banatic și încă ceva pe deasupra: să cunoască elevi din alte comunități, să se împrietenească cu ei și să realizeze ceea ce în mod uzual numim „socializare“.

În **primăvara anului 2016** am obținut o finanțare modestă de la Consiliul Județean Timiș, pentru un microproiect: **„Să ne cunoaștem județul !“**. Ca atare, am umplut un autocar cu elevi de clasa a VIII-a de la Dudeștii Vechi și Cenad și am vizitat câteva obiective din județul nostru: **Băile Călacea**, **Aleea Personalităților** (Timișoara), **Stațiunea Buziaș**. Copiii din cele două comunități au luat contact, atunci, nu doar cu frumusețile județului nostru, ci, mai ales, au stabilit o relație care, în multe cazuri, s-a dovedit a fi durabilă. În consecință, după această experiență unii dintre ei au continuat să se viziteze și s-au înfiripat relații de prietenie.

În acest an, elevii de la Cenad au participat împreună cu colegii lor de la Dudeștii Vechi la două excursii de o zi: una în **27 mai,** la **Lipova** și **Cetatea Șoimoș**, și una în **17 iunie,** la **Reșița** și **Muntele Semenic**. Pentru copii nu au fost ușoare nici urcușul până la Șoimoș și nici vântul tăios de pe Muntele Semenic. Însă, dacă ei spun că a meritat..., înseamnă că trec cu bine urcușuri mai grele și vor înfrunta, cu curaj, vânturi și mai puternice.

Desigur, s-au produs și de această dată interacțiuni care i-au apropiat pe elevii celor două comunități încât, atunci când prezint în clasă informațiile necesare unei excursii, sunt imediat întrerupt: „Vine și Cenadul?“, respectiv „Vine și Dudeștiul?“.

Prof. **Iancu C. Berceanu**

„Drag mi-i jocul din Banat“

„Drag mi-i jocul din Banat” este numele concursului cultural-artistic județean care a avut loc în data de **19 mai 2017,** și la care echipa de seniori a ansamblului de dansuri populare a comunei noastre a ocupat **locul II**.

Aflat la prima ediție, spectacolul a avut loc Teatrul Municipal **„Traian Grozăvescu”** din municipiul **Lugoj,** și s-a bucurat de participarea a zece formații artistice de diferite naționalități din întreg județul Timiș. Toate echipele au excelat în ținută, costumație, expresivitate, profesionalism și bucuria de a dansa și de a prezenta publicului un program de neuitat.

De asemenea, printre participanți, s-a aflat și echipa de dansuri populare a Școlii Gimnaziale nr. 1 din Sânnicolau Mare, o școală cu care instituția educativă din comuna noastră păstrează relații foarte bune.

Și de data aceasta, echipa **Mlădițe cenăzene** s-a prezentat onorabil, smulgând publicului lugojean ropote de aplauze.

Această deplasare a fost posibilă cu ajutorul conducerii Școlii Gimnaziale din Cenad, doamna **Carmen Mixich**, dar și a primarului comunei noastre, domnul **Nicolae Crăciun.**

Zilele Limbii Bulgare

În data de **24 mai 2017,** echipa mare de dansatori, **Mlădițe cenăzene,** a fost alături de etnia bulgară la ceas de mare sărbătoare. În această zi, comunitatea slavă sărbătorește **Sfinții Kiril și Metodiu** și, pentru că liceul poartă același nume, a fost o ocazie foarte bună pentru a se organiza „Zilele Liceului“. De asemenea, această dată a coincis și cu **Sărbătoarea scrierii slave**, o sărbătoare oficială menționată în Calendarul Ministerului Culturii.

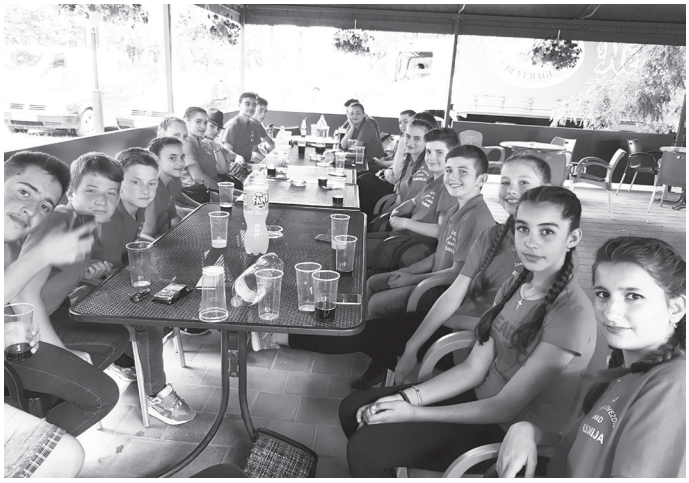

Am fost onorați de invitația lor și ne-am străduit să lăsăm o impresie bună în urma noastră. Publicul a fost unul cald și bine primitor, aplauze puternice și încurajatoare, lucruri care fac să ne dorim, și în continuare, o colaborare frumoasă.

Invitația a venit din partea domnului profesor **Iancu Berceanu**, un om dedicat meseriei sale și un iubitor de petrecere a timpului liber pentru și împreună cu copiii.

Pagină realizată de
Prof**. Oana Erdei**

„Cenadului nu îi lipsește nimic, totul este să se și dorească acest lucru“

Interviu cu dna prof. Marioara Clișic

- Stimată doamnă prof. Marioara Clișic, pentru cei care nu vă cunosc, vă rog să vă prezentați.

- Vreau să cred că după 32 de ani în slujba învățământului cenăzean nu mai am nevoie de prezentare. După opt generații de elevi cam toată lumea mă cunoaște și mai ales că de 28 de ani locuiesc în Cenad. Sunt din Sânnicolau – Mare, am absolvit Liceul Teoretic, promoția 1974 și apoi am urmat cursurile Facultății de Științe Naturale și Agricole din cadrul Universității din Timișoara, dobândind diploma de profesor de biologie.

- Aveți un stagiu îndelungat în calitate de cadru didactic, dar și de director de școală, ca atare ați prins toate „cutremurele“ majore din sistemul de învățământ. Care sunt, după părerea dvs., principalele câștiguri ale învățământului românesc de după decembrie 1989?

- La această întrebare vă răspund cu o altă întrebare desprinsă din formularea dumneavoastră: „În urma cutremurelor majore mai rămâne ceva bun în picioare?“

- Desigur, nu putem ascunde sub preș minusurile aceluiași sistem. Vă rog să numiți câteva.

- Din decembrie 1989 și până astăzi asistăm la o reformă a învățământului care nu se mai termină! Legislația se schimbă des, uneori nu este valabilă nici măcar pe perioada unui ciclu de învățământ, iar această instabilitate afectează în primul rând elevii, părinții, dar și cadrele didactice.

- Revista „Cenăzeanul“ a surprins, cel puțin din 1993 și până acum, diverse aspecte din viața școlii cenăzene. Inclusiv perioada în care ați fost directoare. Doresc să cred că, în această calitate, ați avut și satisfacții de ordin profesional. Puteți să enumerați câteva dintre acestea?

- A fost perioada cea mai grea, dar și cea mai frumoasă din cariera mea de dascăl. Am reușit să insuflu spirit de „echipă“ tuturor: elevi, cadre didactice, părinți și astfel, împreună, am avut multe reușite în plan profesional, sportiv și cultural – artistic.

- Dacă, să presupunem, ați deveni ministru al învățământului, care ar fi primele măsuri pe care le-ați lua?

- În opinia mea, indiferent de ministru și de măsuri, nu trebuia să se renunțe la un principiu fundamental: „la baza evoluției stă selecția“. Să nu fiu înțeleasă greșit! M-aș referi la selecție în sens pozitiv care să pornească de la competențe, profesionalism și competitivitate. Din păcate astăzi asistăm la o promovare, aproape în toate domeniile, a non-valorilor.

- Cum apreciați relația școală-administrația comunală?

- Școala aparține comunității și pot afirma, în cunoștință de cauză, având și un mandat de consilier local, că, pentru administrația locală, școala într-adevăr a fost și este o prioritate nu numai pe hârtie, ci și în fapt.

- La Cenad a ființat prima școală de pe actualul teritoriu al României. În ce mod influențează acest fapt actuala unitate de învățământ?

- De zeci de ani școala din Cenad a fost o pepinieră pentru liceul din Sânnicolau și pentru cele din Timișoara. Din păcate, cei mai mulți plecați de aici după finalizarea studiilor nu au mai revenit in comună, din diverse motive.

- De ani buni, pe lângă activitatea profesională, vă ocupați de echipa de majorete. Ce anume v-a determinat să faceți un asemenea pas?

- Este o pasiune a mea de peste 50 de ani, chiar dacă atunci nu se cunoștea acest fenomen! Această pasiune este legată de prima mea apariție scenică, în clasa I, într-o trupă de piramide, instruită de domnul profesor Pașiu, și în care eu eram „vioara întâi”, adică în vârful figurii, datorită, bineînțeles, dimensiunilor mele reduse. Atunci mi-am învins teama, timiditatea și m-am simțit învingătoare! Aceste sentimente vreau să le cultiv și elevilor mei.

- Care este rolul unei asemenea echipe?

- Într-o astfel de echipă fiecare membră este la fel de importantă. Există doar echipa, ele sunt un întreg, iar cine nu se integrează pleacă, pentru că fiecare repetiție presupune multă muncă, efort și disciplină.

- Despre majorete s-a scris mult, s-au realizat și filme artistice. Ce calități trebuie să îndeplinească o fată pentru a accede în echipă?

- Toate doritoarele candidează cu șanse egale pentru că nu contează aspectul fizic, ci doar ritmicitatea și auzul muzical. De obicei se înscriu 28-30 de fete, dar după câteva repetiții unele părăsesc de bună voie echipa.

- Care a fost evoluția majoretelor după ce au absolvit școala din Cenad? Au continuat activitatea la liceu?

- Nu se pune problema continuității, pentru că la noi nu există tradiția ca fiecare școală să aibe o echipă de majorete, așa cum este în afară.

- Lipsa unui cămin cultural adecvat, modern, a influențat negativ viața culturală din Cenad. Cum

(Continuare în pag. 26)

A consemnat: **Dușan Baiski**

„Noi am fost nu doar ai sârbilor, noi am fost ai tuturor cenăzenilor“

Interviu cu solistul instrumentist cenăzean dl Darko Vlascici

- Domnule Darko Vlascici, cenăzenii vă cunosc în special de la ediţiile internaţionale ale Festivalului Tamburaşilor din Cenad, în calitate de solist instrumentist. Şi, totuşi, cine este Darko Vlascici?

- Cenăzenii mă cunosc cu mult înainte de apariţia Festivalului Internaţional al Tamburaşilor din Cenad. Pot zice că mă cunosc dintotdeauna, pentru că eu m-am născut pe 19 august 1967, la Cenad, am făcut şcoala generală clasele I-VIII la Cenad, după liceu şi stagiul militar m-am reîntors la Cenad şi am lucrat în calitate de economist la Cooperativa Agricolă de Producţie până în 1992, an în care m-am mutat cu serviciul la Sânnicolau Mare, la Banca Comercială Română, unde am lucrat 22 de ani. După căsătorie, în 1996, am mai locuit doi ani la Cenad, iar în 1998, din cauza navetei, m-am mutat la Sânnicolau Mare. Unde locuiesc şi acum, dar din Cenad definitiv nu mă voi muta niciodată.

Cenăzenii mă mai ştiu şi de la multele nunţi la care am cântat ca acordeonist şi nenumăratele rugi sârbeşti şi româneşti la care, la fel, am cântat cu mare drag pentru cenăzenii mei. Pentru a demonstra că sunt cenăzean 100 la sută, pot să vă spun că din partea mamei sunt de-al lui Ciavipa, iar din partea tatălui sunt de-al lui Tucaţ (Curcanul), că aşa ziceau ăi bătrâni înainte: „Spune d`al cui ieşci“, nu „Cum ce ciamă?“.

- Aţi făcut parte, încă de mic, din formaţia de tamburaşi a Cenadului, pregătită şi condusă mulţi ani de prof. Tomislav Giurici. Ce anume v-a determinat să optaţi pentru muzică, băieţii fiind mai interesaţi de sporturi, mai cu seamă de fotbal?

- Păi să vă spun. Pregătirea pentru înfiinţarea trupei de tamburaşi a făcut-o învăţătorul nostru, Dumnezeu să-l ierte, Zlata Pavlovici, zis Ucia (în sârbeşte: Uča), el a fost primul care ne-a adunat, apoi a venit profesorul Tomislav Giurici, zis Cicia (în sârbeşte Čiča) tot cenăzean de-al nostru, şi aşa a luat fiinţă, în anul 1974, când eu eram în clasa a II-a, formaţia tamburaşilor cenăzeni. Am jucat şi fotbal, dar înclinaţia şi atracţia pentru muzică au fost mai puternice, probabil că exemplu avându-l pe unchiul meu Milenko Lukin Cenăzeanul, iar un ascendent major asupra mea l-a avut profesoara de muzică Mara Danilov-Cirin. Cicia, cum îi spuneam noi lui cica Toma, este legenda vie a tamburaşilor din această zonă a Banatului. El ocupă un loc aparte în cariera mea muzicală, el este omul căruia îi datorez toate cunoştinţele mele despre tămburăşie. Iar din celălalt punct de vedere, ca instrumentist la acordeon, l-aş menţiona pe dl prof. Bernhardt, la care am învăţat şi cu care mai ţin legătura, chiar dacă dânsul trăieşte actualmente n Germania, şi nu în ultimul rând, cu multă stimă, îmi amintesc de profesoara de muzică, dna Vida Danilov, cea care m-a învăţat să cânt „Malo kolo“.

- De ce anume este nevoie, mă refer la calităţile unui om, pentru a deveni un solist instrumentist sau vocal, în cazul dvs. instrumentist, pentru a avea succes?

- Pentru a deveni solist instrumentist sau solist vocal, într-un cuvânt spus „muzicant“, ţinând cont că muzica este o artă, în primul rând este nevoie de un dar de la Dumnezeu, altfel spus „a avea ureche muzicală“. Trebuie multe, multe ore de muncă şi maximă seriozitate.

- Aţi fost membru de bază al formaţiei de tamburaşi „Lale sa Moriša“ din Cenad, până la desfiinţarea acesteia. Care au fost cele mai frumoase momente într-o asemenea companie?

- Da, am fost unul dintre băieţii de bază al formaţiei „Lale sa Moriša“ şi pot spune, cu maximă modestie, mâna dreaptă a lui Cicia, pentru că eu am cântat tamburiţă terţ (a doua vioară), dar nu pot fi ignoraţi niciunul dintre „păitaşii“ mei, nici Slaven Pavlovici (contrabas), nici Dragoslav Vlascici (bas prim E), Miroslav Marianuţ (bas prim A), instrumentişti fără de care nu ar fi existat „Lale sa Moriša“, şi, bineînţeles, fără partea frumoasă, Duşiţa Danilov Roşu. Momente frumoase... Nu le pot enumera pentru că în decursul atâtor ani nenumărate au fost momentele frumoase. Dar, totuşi, există unul pe care-l

consider ca apogeu și anume când „Lale sa Moriša“ au fost invitați de onoare la Concertul Jubiliar al IMT Belgrad, în vestita sală Sava Centar și când, la sfârșitul concertului, cu toți participanții adunați pe scenă am cântat imnul neoficial al sârbilor din diaspora „Tamo daleko“ („Acolo, departe“), iar cei 5.000 de spectatori, da, 5.000, s-au ridicat cu toții în picioare, ne aplaudau și cântau cu noi. Această imagine mi-a rămas întipărită în minte și în suflet și atunci am conștientizat până unde m-a dus, m-a purtat acel mic instrument ce se numește tamburiță.

- Vorbește lumea că Sânnicolau Mare a deturnat festivalul internațional al tamburașilor în dauna Cenadului, profitând de dispariția formației „Lale sa Moriša“. Cum vedeți acest lucru?

- Nu aș numi asta o deturnare, mai repede aș zice că a fost creată o continuitate a ceea ce am început noi la Cenad, o continuare a menținerii tradiției, ceea ce nu este un lucru rău. Că s-a mutat la Sânnicolau Mare.., pentru asta cred că suntem noi singuri de vină.

- În contextul în care la Cenad natalitatea sârbilor este puternic negativă, mai există vreo șansă de o renaștere a formației „Lale sa Moriša“? Chiar dacă nu este înregistrată la oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, „Lale sa Moriša“ rămâne tot a Cenadului și ar fi absurd ca unul sau mai mulți membri ai fostei formații să preia acest nume, într-o altă localitate decât Cenadul.

- Da. Pentru a răspunde la această întrebare cred că mi-ar trebui trei numere de revistă. Dar hai să o luăm pe rând. Natalitatea sârbilor din Cenad scade, dar interesant a fost faptul că la fiecare ediție a festivalului tamburașilor sala a fost arhiplină, ceea ce a demonstrat că nu numai sârbilor le-au plăcut tamburașii. Noi am fost nu doar ai sârbilor, noi am fost ai tuturor cenăzenilor, iar asta am dovedit-o nu o dată. După ce nu am mai funcționat în aceeași formulă, ne-am mai întâlnit și, în urma discuțiilor, am căzut de acord ca numele, „Lale sa Moriša“, să nu-l împrumutăm nimănui și să rămână amanet Cenadului, pentru că atunci când noi apăream pe scenă, mulți căutau ulterior să vadă unde se găsește acest Cenad. Exact așa s-a întâmplat când am fost în direct la Radio Televiziunea Sârbă, la emisiunea „Žikina šarenica“ și când moderatorul, pe nume Žika, ne-a cerut informații despre Cenad și a dorit să vină să realizeze o emisiune la Cenad, lucru care, din păcate, nu s-a mai întâmplat. Tare am sperat că nu-mi veți pune această întrebare, în legătură cu renașterea formației „Lale sa Moriša“, întrebare foarte delicată și complicată, iar în momentul de față, cu părere de rău, nu pot da niciun răspuns. Dar știți și dvs. zicala aceea cu „Speranța moare ultima“..., promit că dacă se va întâmpla așa ceva, veți fi unul dintre primii anunțați. Să nu uităm că și cei de la „Bjelo dugme“ s-au reunit, și cei de la ABBA...

- Nu sunteți doar tamburaș, ci și acordeonist. Cel puțin, așa vă cunosc eu. Care vă sunt acum preocupările în sfera muzicală?

- Păi privind din cealaltă latură muzicală, ca acordeonist, luând în considerare avântul mare al manelelor pe „piață“, iar eu **nu** cânt manele, nunțile s-au împuținat așa că am mai mult timp la dispoziție pentru activitățile cu orchestra trupei de dansuri a Ansamblului Cultural-Artistic „Sveti Sava“ din Sânnicolau Mare și la îndrumarea, deocamdată, a unui băiat talentat în tainele muzicale ale acordeonului.

- Ați transmis, poate și genetic, pasiunea pentru muzică și fiicei dvs., Tania. Cum se descurcă în acest domeniu, mai cu seamă că timpul îi este limitat de școală?

- Sunt nespus de bucuros că și fiica mea, Tania, s-a ales cu acest „virus“ numit muzică, ea este însă orientată înspre solistica vocală, iar pentru aprofundarea cunoștințelor am înscris-o la canto, în clasa binecunoscutei soliste vocale dna Ana Pacatiuș. Astfel, i-am dat de lucru soției mele, Gordana, care necontenit calcă veșminte naționale și ne susține în ceea ce facem.

- În curând se va da în folosință noul cămin cultural din Cenad. În contextul actual din localitate, cum vedeți mișcarea culturală viitoare, care va avea la dispoziție spații moderne și, desigur, toate cele necesare unei vieți cultural-artistice de calitate?

- Nu sunt prezicător ca să pot prevedea viitorul mișcării culturale din Cenad, dar spre bucuria mea văd că se mișcă ceva ce e foarte bine și sper să fie susținuți cei care vor să facă ceva, iar eu sunt dispus oricând să dau o mână de ajutor dacă voi fi solicitat. Iar în ceea ce privește darea în folosință a noului cămin cultural din Cenad, vă pot spune că, în urma discuțiilor cu cica Toma, dacă vom fi invitați la inaugurare, noi, cei de la „Lale sa Moriša“, în frunte cu Cicia, ne vom prezenta și vom onora acest eveniment.

- La final de interviu, ce gânduri le transmiteți cenăzenilor?

- Aș vrea, cu prilejul de față, să le mulțumesc părinților mei, Nova și Mița, pentru tot sprijinul lor acordat în viață. Le doresc tuturor cenăzenilor multă sănătate, gânduri bune și le promit să ne mai vedem și să ne auzim la rugile din sat.

A consemnat: **Dușan Baiski**

„Şi copiii din Cenad ar putea fi învăţaţi să se orienteze“

Interviu cu dl Tiberiu-Ioan Bociat despre geocaching

- Dicționarul explicativ al limbii române spune că hobby înseamnă o îndeletnicire plăcută, în afara preocupărilor profesionale, exercitată în timpul liber. Un om integru poate avea una sau mai multe asemenea îndeletniciri, în funcție, evident, de cât de mult timp liber dispune. Dumneavoastră, dle Tiberiu-Ioan Bociat, aveți o pasiune mai aparte: geocaching-ul. Ce este acest geocaching?

- Geocaching este un joc bazat pe poziționare GPS. Jocul constă în găsirea unor cutii cu „comori“ numite geocache sau cache, care sunt ascunse la anumite coordonate geografice. Totul este înregistrat pe site-ul **www.geocaching.com,** unde pot fi văzute coordonatele cutiilor (cache-urilor) ascunse în toată lumea” - citat din prezentarea jocului făcută pe pagina oficială a Geocaching România **www.geocaching-romania.ro**

Multă lume a auzit de jocul Pokemon Go, bazat cam pe acelaşi lucru, doar că la geocaching găseşti ceva real, palpabil, nu doar ceva virtual. Asta îl face, după părerea mea, mult mai incitant şi, plus de asta, se bazează pe bunul simţ şi corectitudinea jucătorilor, pe o atitudine de fair play.

- De unde și până unde tocmai o asemenea pasiune?

- Acum câţiva ani, prin 2014, fiica mea mi-a zis într-o zi: *„Tati, ştii că este ascunsă în Sânnicolau o «comoară»; hai să o găsim“*. Aşa am aflat de jos. „Comoara” era prima cutie ascunsă în oraş, lângă biserica sârbească (mai târziu am aflat că se află acolo din 2008). Mi-am făcut cont şi mi-a plăcut ideea. Prima cutie găsită a fost la Porţile de Fier ale Transilvaniei, la 19 aprilie 2014. O perioadă, datorită unor anumite circumstanţe personale, am cam uitat de joc, dar mai apoi, încet-încet. m-a prins tot mai tare.

- În afară de timp liber, de ce anume trebuie să dispună cineva pentru a practica geocaching-ul?

- La nivel de bază e foarte simpu. Ai un smart phone (ce cam toată lumea are acum), îţi faci un cont gratuit pe site, îţi alegi un nume de jucător (*username*) şi pleci la căutat. Dar ca să îl joci cu adevărat trebuie să ai: timp liber, posibilitatea şi disponibilitatea de a călători (altfel devine plictisitor). Dacă te prinde cu adevărat, poţi să îţi faci un cont Premium (care costă 5 euro/lună) şi să îţi iei un aparat GPS mai performant. Dar îţi trebuie şi răbdare şi multă pasiune. Deci, nu se poate spune că este o pasiune tocmai ieftină. Ca orice hobby.

- Care sunt regulile acestui joc?

- Regulile sunt foarte simple. Cineva (un jucător) ascunde o cutie („comoara”) undeva şi o publică pe site: odată cu coordonatele GPS, pune un *hint* – o aluzie, un sfat, o indicaţie despre cum se poate găsi, eventual o fotografie ajutătoare, descrie ce a vrut să arate cu acea cutie şi de ce a pus-o acolo, îi marchează gradul de dificultate şi de ajungere la ea, de la 1 la 5 (ceea pe căutător îl ajută) şi aşteaptă. De regulă, vorbind aici despre cutiile tradiţionale (cele mai răspândite), ele au înăutrul lor o listă (*logbook*) în care se semnează cei care o găsesc. Alţi jucători pornesc să o caute şi, dacă o găsesc, o loghează pe site *„Foud it”,* adică găsită. Sigur că opţiunile sunt mult mai variate şi ele se descoperă odată cu jocul în sine. De ce am spus că jocul este bazat pe bunul simţ: pentru că, teoretic, nimic nu ar opri un jucător care vrea să trişeze să logheze de acasă cutii la care nici nu a fost. Teoretic, pentru că cel care a pus cutia (owner-ul) are dreptul şi posibilitatea de a şterge logările care i se par incorecte.

- Care este rolul geocaching-ului în dezvoltarea turismului?

- Foarte, foarte mare. De regulă cutiile se ascund în asemenea locuri în care se doreşte să se atragă atenţia asupra unui obiectiv turistic sau să se arate ceva: o biserică, un monument, o casă, o zonă. Jocul este foarte dezvoltat în Occident şi peste ocean, în lume fiind la ora actuală ascunse peste trei milioane de cutii (număr la care s-a ajuns luna trecută) şi se poate vedea din comentariile jucătorilor ce încântaţi sunt că au văzut un loc nou, ceea ce se vrea promovat. Cred că adevăratele comori nu sunt cutiile în sine, ci ceea ce promovează ele, ce vor să scoată în evidenţă. Se pot şi se realizează şi trasee în afara oraşelor (în păduri, trasee montane) pentru iubitorii de mişcare, de natură. Ceea ce nu este un lucru rău deloc. România are atâtea locuri de arătat, încât turismul ar trebuie să fie una din principalele mijloace în a o promova.

Vă daţi seama că un jucător din altă ţară în momentul în care a văzut la noi o biserică veche, o mănăstire, un peisaj aparte, o casă, o tradiţie, un loc etc., atunci când se întoarce în ţara lui va povesti acestea şi prietenilor săi, făcându-ne astfel publicitate gratuită. Pentru mine, ca „owner“ al unei cutii nu este satisfacţie mai mare decât atunci când un alt jucător care a găsit-o îmi mulţumeşte că i-am arătat acel loc.

- Cenadul dispune de câteva obiective turistice care ar putea fi promovate prin acest joc. Însă nu toate permit... ascunderea unei cutiuțe. Cum vedeți rezolvarea?

- Orice obiectiv permite ascunderea unei cutii. Trebuie să dai posibilitatea jucătorului să o găsească în

condiţii cât mai rezonabile. De exemplu, pentru a promova biserica catolică, cutia nu trebuie pusă neapărat în interiorul ei, ci undeva de unde cel care o caută să vadă biserica. Prin descrierea care se face locului şi prin care se explică celorlalţi jucători de ce ai ales acest loc, practic promovezi obiectivul turistic în sine. Această descriere a obiectivului promovat este bine să fie făcută nu doar în limba română, ci şi în limba engleză, ca să poată fi înţeleasă mai bine şi de jucătorii străini. Dacă vorbim în Cenad despre Parcul Natural Lunca Mureşului şi vrem să arătăm altora frumuseţile lui, se poate amenaja un traseu tematic, făcându-se specificaţia că este vorba despre o zonă de frontieră, cu restricţiile ei specifice. De exemplu, în Ungaria există o cutie ascunsă în zona „*Nisipăriei*" şi una chiar la *„Triplex Confinium"*.

- Există organizații de geocaching?

- Da, în România există AGeR – Asociaţia Geocaching România, al cărei membru sunt şi eu. Începând cu luna martie, lunar se organizează diferite evenimente (eventuri) naţionale, în weekend, la care sunt invitaţi să participe geocacheri din ţară, pentru a discuta problemele cu care se confruntă asociaţia, a socializa şi a căuta împreună noi cutii. Aşa a fost „*Laleaua Sfântă*" la Piteşti, „*GeoFest 2017*" la Sibiu, „*C.A.R.E.*" la Cluj Napoca sau cum va fi „*Dac-Ec 17*" la Caransebeş. Evenimentul anual se va ţine în luna august, la Sf. Gheorghe. Anul trecut a fost la Piatra Neamţ. Şi pentru că toţi practicanţii acestui joc sunt musai iubitori de natură, la sfârşitul fiecărui event se organizează o acţiune de ecologizare (pe româneşte strâns gunoaie lăsate de alţii), numite CITO – Cache In, Trash Out (în traducere aproximativă: să pătrăm cutiile, să eliminăm gunoaiele), ceva în genul *Let's Do It!*

- Vedeți posibilă implicarea copiilor din Cenad într-un asemenea joc? Dacă da, cum anume?

- Sigur că da. La nivel naţional s-au făcut asemea activităţi cu copiii. În luna martie, în ultimul wekend s-a organizat în Bucureşti, la Pădurea Băneasa, un event numit *„Comorile Copiilor"*, în care timp de 3-4 ore au fost implicaţi copiii. S-a amenajat un traseu cu cutii ascunse pentru ei, au fost învăţaţi să folosească aplicaţia de pe telefonul mobil sau GPS-ul şi să le caute. La eveniment au participat şi geocacheri cu experienţă din ţară, nu numai din Bucureşti.

Şi copiii din Cenad ar putea fi învăţaţi să se orienteze, să caute să înţeleagă un indiciu, să facă mişcare în natură şi să o respecte (adică să nu o murdărească cu gunoaie).

- Ați fi dispus să țineți un mic curs de geocaching la Școala Gimnazială din Cenad?

- Cred că este prea mult numit un curs, dar da, în programul „Şcoala, altfel", s-ar putea prezenta şi acest joc. Partea lui bună, după părerea mea, este că, deşi foloseşte mult aplicaţii ale unor tehnologii moderne, îi scoate pe copii afară din faţa calculatorului, le arată ceva real, îi învaţă să gândească, să raţionalizeze, să interpreteze şi, mai ales, îi învaţă spiritul de competiţie, dar cu fair play. Aşa cum am mai spus, poate se schimbă şi atitudinea faţă de mediul înconjurător, de istoria şi de tradiţiile noastre, mult prea uşor uitate sau chiar ignorate.

- Cum ați organiza un concurs de geocaching adaptat la condițiile și posibilitățile copiilor cenăzeni?

- Nu cred că ar trebui să fie un concurs. Printre noi nu există competiţie, ierarhi. Am fost întrebat de multe ori ce câştig în joc şi mereu am răspuns că nimic. Nu se face un alt nivel, nu primeşti nimic nici când ai găsit 100 de cutii, nici 500, 1.000 sau 10.000. Este doar satisfacţia ta, ca jucător.

Deci, revenind la întrebare: nu este un lucru chiar atât de greu, zic eu. Sunt convins că aş găsi sprijin la dl primar, în primăria Cenad şi poate la alţi colegi geocacheri din zonă. Teren propice este destul în Lunca Mureşului, iar ocazii ar fi şi ele: săptămâna „Şcoala, altfel", Ziua Copilului etc.

- Activitatea dvs. profesională, cea de șef al Punctului de Contact Cenad-Kiszombor și cea de expert în cooperarea polițienească internațională și operațiuni comune la frontierele U.E. implică și multe călătorii, drept urmare și multe... trofee în domeniul geocaching-ului. Care vă sunt realizările de până acum?

- Da. Activitatea mea profesională, într-adevăr mă face să călătoresc destul de mult, mai ales în ultimii opt ani. De aceea, marele meu regret este că nu m-am apucat mai repede de geocaching. Până la momentul interviului, am peste 475 de cutii găsite în România şi în alte 12 ţări din Europa şi alte 15 cutii ascunse de mine: în zona Haţegului (de unde sunt eu) şi în zona Sânnicolau Mare-Cenad. Cea mai nordică cutie găsită este în Edinburg (Scoţia), iar cea mai sudică în Ohrid (în Macedonia). Se pot povesti multe întâmplări hazlii pe care le-am avut ca jucător, în ţară sau în străinătate, dar parcă astea merg mai bine la un foc de tabără şi cu un pahar de vin în mână.

Acum, cum ajung, mai ales într-un loc nou şi am acces la Internet, scot telefonul şi caut ce cutii am în zonă, să plec să le caut. Sigur că nu mă voi opri aici, fiecare cutie în sine poate fi o provocare: să cauţi indiciu care să îţi arate că acel lucru nu are ce căuta acolo, să gândeşti ca un detectiv, cum şi unde ai ascunde tu acea cutie, cum să eviţi privirile curioşilor şi, în sfârşit, bucuria succesului. Un astfel de joc, pe lângă faptul că ne pune să facem mişcare, ne arată locuri şi obiective turistice noi, dar mai ales ne ţine mintea antrenată şi nu ne lasă să uităm să fim copii. Din păcate, odată cu vârsta şi cu problemele cotidiene, tocmai asta uităm. **Să nu uităm să fim copii, să ne jucăm și să ne găsim bucuria în lucruri simple.**

Pentru cei pe care i-am făcut curioşi, le spun că pot găsi comunitatea geocaching din România pe site-ul oficial **www.geocaching-romania.ro,** pe **YouTube** şi **Facebook,** dar pentru cei care se descurcă în limba engleză, de ajutor este şi site-ul oficial al jocului, unic la nivel mondial: **www.geocaching.com/.** Aşa cum spunem noi, vă urez şi eu: **Happy hunting!**

A consemnat: **Dușan Baiski**

Curier juridic

În acest număr voi prezenta liberalitățile ca mod de transmitere a bunurilor și drepturilor, cu cele două forme, donația și testamentul. Liberalitatea este actul prin care o persoană dispune cu titlu gratuit de bunurile sale în favoarea unei alte persoane. Liberalitățile ce le poate face o persoană sunt donația și testamentul. Donația este contractul prin care o parte, numită donator, donează un bun cu titlu irevocabil în favoarea altei părți denumită donatar. Pe de altă parte, testamentul sau legatul este actul prin care o persoană numită testator stabilește ca după moartea sa, anumite bunuri sau întreaga avere să revină unuia sau mai multor persoane numite legatari.

De principiu, orice persoană poate încheia un testament sau donație cu îndeplinirea unor condiții. O condiție pentru a încheia un testament sau o donație este ca dispunătorul să aibă capacitatea deplină de exercițiu, adică să aibă împlinită vârsta de 18 ani, iar în actul de dispoziție trebuie indicată în mod expres persoana beneficiară a testamentului sau donației. În ceea ce privește persoanele care pot primi o donație sau să fie beneficiare ale unui testament, codul civil prevede în mod expres că medicii, farmaciștii sau alte persoane care au acordat o îngrijire de specialitate persoanei pentru boală de care a decedat, precum și preoții care i-au acordat asistență religioasă, nu pot primi donații sau testamente de la persoana îngrijită, decât dacă au fost soț sau rudă cu dispunătorul. Prin legi speciale sunt stabilite și alte interdicții de a primi donații de către diferite categorii de persoane, în special datorită profesiei sau funcției ce o au.

În ceea ce privește forma liberalităților, codul civil prevede că donațiile se pot încheia doar prin înscris autentic notarial, cu excepția darurilor manuale în valoare de până la 25.000 lei și a bunurilor mobile ce pot fi donate și prin înscris sub semnătură privată. În schimb, testamentul poate fi încheiat atât în fața notarului public, dar poate fi încheiat și olograf, adică prin înscris „de mână“ situație în care trebuie sa fie scris în întregime, semnat și datat de testator.

Donațiile sunt în principiu irevocabile, cu excepția donației făcute între soți, care poate fi revocată numai în timpul căsătoriei. Totodată, donațiile mai pot fi revocate pentru ingratitudine și pentru neîndeplinirea sarcinilor stabilite de testator. Revocarea pentru ingratitudine intervine dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei persoane apropiate acestuia sau dacă știa că alții intenționează să atenteze și nu înștiințează acest lucru donatarului. Donația se mai poate revoca dacă donatarul este vinovat de fapte de cruzime, injurii grave sau alte fapte penale față de donator și dacă donatarul refuză să asigure alimente donatorului dacă acesta a ajuns la nevoie. Donația mai poate fi revocată dacă donatarul nu îndeplinește sarcina la care s-a obligat cu ocazia încheierii și acceptării donației. Pe de altă parte, în contractul de donație se poate specifica întoarcerea donației la donator, dacă donatarul decedează înaintea donatorului.

Donațiile făcute viitorilor soți sau unuia dintre ei, sub condiția încheierii căsătoriei, nu vor produce nici un efect dacă nu se încheie căsătoria.

Testamentul poate fi revocat oricând în timpul vieții testatorului, prin act autentic de revocare sau prin încheierea unui alt testament pentru altă persoană când se consideră revocat testamentul anterior. La rândul ei, declarația de revocare a testamentului poate fi retractată prin declarație autentică sau un nou testament.

Legatele stabilite prin testament pot fi universale, cu titlu universal sau cu titlu particular. Astfel, în cazul dispozițiilor testamentare universale, testatorul lasă întreaga sa avere uneia sau mai multor persoane. În cazul testamentului cu titlu universal testatorul testează o fracțiune din moștenire, iar în cazul testamentului cu titlu particular se testează bunuri individuale și care nu reprezintă întreaga moștenire sau o cotă parte din aceasta.

O interdicție în materia testamentelor este aceea că două sau mai multe persoane nu pot dispune, prin același testament, una în favoarea celeilalte.

Întinderea donațiilor sau testamentelor încheiate de o persoană sunt limitate de așa numita rezervă succesorală. Rezerva succesorală este partea din bunurile moștenirii la care au dreptul moștenitorii rezervatari în temeiul legii, peste voința defunctului. Astfel, moștenitorii rezervatari sunt soțul supraviețuitor, descendenții defunctului și ascendenții privilegiați (părinții). Rezerva succesorală a moștenitorilor rezervatari reprezintă jumătate din cota ce le-ar fi revenit dacă nu ar fi existat liberalități. Deci chiar dacă testatorul face un testament prin care lasă întreaga avere unei persoane, moștenitorii rezervatari au dreptul la jumătate din moștenire, iar diferența se numește cotitate disponibilă. Astfel, dacă defunctul a făcut donații sau testament prin care lasă întreaga avere celuilalt soț, dar are copii, aceste liberalități se reduc la nivelul cotității disponibile.

Practic, la momentul dezbaterii succesiunii, oricare dintre moștenitorii rezervatari, a căror drept la moștenire a fost diminuat prin liberalitățile excesive făcute de defunct în favoarea altui moștenitor, poate solicita raportul donațiilor și liberalităților, si se adună la masa succesorală atât valoarea bunurilor ce se găsesc în patrimoniul defunctului, la data decesului, cât și valoarea bunurilor ce au fost donate de defunct unui moștenitor, și dacă donațiile depășesc cotitatea disponibilă, donațiile ce depășesc cotitatea disponibilă se reduc la valoarea cotității

(Continuare în pag. 26)

Avocat **Dan Muntean**

Imre Henszlmann

Excursie arheologică la Cenad* (X)

În baza celor spuse mai înainte, să analizăm construcția cea mai veche descoperită cu prilejul săpăturilor efectuate la Cenad, aceasta fiind chiar mai veche decât bisericuța demolată, iar pe de altă parte este și de sine stătătoare.

Din zidurile acestei clădiri au fost utilizate doar cele din partea de răsărit pentru a separa sanctuarul de naosul longitudinal, iar în acest zid au fost practicate două deschideri cu destinația de ușă care aveau scopul de a conduce în biserica subterană. Aceste uși ulterior au fost zidite.

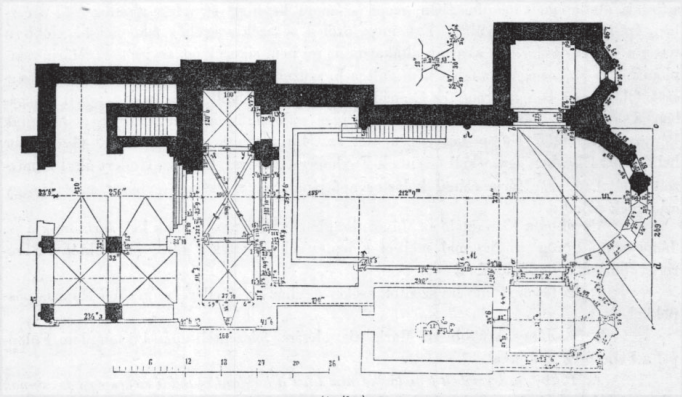

Schița 4.

Nefiind prezent la efectuarea săpăturilor și fără să văd zidurile clădirii menționate mai sus, respectiv structura, dimensiunile acestuia precum și materialele utilizate la zidire, nu pot oferi explicații exacte despre destinația întregii clădiri, dar pot să explic ce a însemnat partea de clădire ce nu a fost umplută cu pământ, ci a fost completată cu o boltă și menținută drept amintire a vechii clădiri. Această parte nu este altceva decât baptisteriul paleocreștin, care este omologul demn al baptisteriului Pontiano din Roma. Așa fiind, acest din urmă baptisteriu nu mai poate fi privit drept unicat.

Dacă vom compara planul acestei clădiri cu planul baptisteriului Pontiano executat de Marchi, vom constata că această clădire poartă toate elementele esențiale ale unui baptisteriu paleocreștin.

Baptisteriul Pontiano planul 1:

A. Scările ce duc la bazinul de creștinare

B. Locul unde stătea cel ce efectua botezul

Clădirea din Cenad schițele 4 și 5:
a) identice (ulterior umplute cu pământ)

Pontiano planul 1:
C. Bazinul de botez
D. Apeduct sau canal de scurgere

Clădirea din Cenad schițele 4 și 5.
b) identic
c) identic

Deosebirea constă doar în faptul că în timp ce în cimitirul Pontiano apeductul sau canalul de la lit. D evacua apa din bazinul din botez, la Cenad apeductul era cel care alimenta bazinul cu apa provenită dintr-o fântână aflată în exteriorul clădirii. Acest amănunt ne conduce la concluzia că pentru botez nu neapărat era nevoie de apă de izvor sau apă curgătoare. La Cenad nu am putut identifica niciun canal de evacuare a apei din bazin, aceasta doar dacă nu acceptăm ideea domnului Killer Frigyes, care a identificat un fel de canal rudimentar ce era săpat în direcția scărilor foarte abrupte, mai precis în direcția nord.

Conform mențiunilor de la punctul „O“ din procesul verbal efectuat cu ocazia săpăturilor, s-a făcut mențiunea că acest canal era colmatat cu nămol pe aproximativ 15%, ceea ce ar confirma destinația sa.

Să aruncăm acum o privire pe planul baptisteriului de la Cenad. Pe acest plan vedem o linie discontinuă ce marchează direcția în care era săpat canalul menționat mai sus. Pe capătul din stânga canalul are o poziție superioară, față de capătul din partea dreaptă, de asemenea diametrul din partea superioară este mai mare decât cel din partea inferioară. Mai mult decât atât, în partea dreaptă se află o lărgire a gurii canalului în formă de băncuță. Capătul băncuței nu se vede, întrucât este acoperit de un zid vechi. Apa se revărsa în bazin printr-o deschizătură de aproximativ 30 de centimetri (un picior), dar ajungând la băncuța din piatră, nu putea ieși pe canalul acesteia, întrucât această băncuță se afla la o înălțime de un picior față de podeaua bazinului. Fără să vedem unde ducea canalul legat de băncuță nu putem trage concluzii precise cu privire la destinația acestuia.

Pe fundul deschizăturii mari (de aducțiune a apei) s-a găsit o piatră sculptată în formă de disc. Nu putem explica destinația acestui disc decât prin aceea că servea la închiderea canalului și, ulterior, a căzut în sursa de alimentare cu apă.

Schița noastră ne arată înălțimea vechilor ziduri. Partea superioară este construită din cărămidă nouă și

(Continuare în pag. 27)

Versiunea în limba română:
Cornelia Varga

* Originalul în limba maghiară, cu titlul *„Archaeologiai kirándulás Csanádra“* a apărut în vol. VIII al cărții *„Archaeologiai közlemények a hazai müemlékek ismeretének elómozditására“ („Publicații arheologice“)*, sub egida Academiei Maghiare de Științe, în anul 1871.

Remember sport - Debutul

La vârsta de 12 ani m-am mutat din cartierul cenăzean Ciucovăț în „sat“, adică mai în centru, lângă terenul de fotbal și, evident, zeci de copii băteam lopta zilnic, iar când erau antrenamente sau meciuri, fugeam după mingile ce depășeau terenul de joc.

Gheorghe Anuichi (dreapta), alături de un coechipier

În anul 1959, plecând la Arad, la școala profesională, am practicat în cadrul acesteia diferite sporturi, deoarece era o instituție școlară mică, iar eu, polisportiv. Evident, pe primul loc se afla fotbalul. Astfel că, în primăvara anului 1960, m-am legitimat la „Motorul“ Arad, echipă din vecinătatea școlii, din cartierul Aradul Nou. Trupa noastră număra aproximativ 50 de copii și cu greu reușeai să prinzi un loc de titular. Însă având un antrenor deștept, prin rotație jucam aproape toți. Cu greu se puteau împăca cele două, și capra și varza, mai ales că în acea perioadă se juca sistemul WU, adică 1-3-2-5, un portar, trei fundași, doi mijlocași și cinci atacanți, și cum eu jucam fundaș, îmi venea greu să mă impun meci de meci.

Eram foarte bucuros când jucam titular, dar cu timpul jucam cam 50% din meciuri, iar în campionatul orășenesc erau 30 de echipe și se jucau două meciuri săptămânal. Fiind la internat, eu mai mult jucam duminica dimineața.

În Aradul Nou, și când jucau juniorii se resimțea emulație mare pe teren și chiar în cartier, chit că era locuit în proporție de 70-75% de nemți, care, după slujba de la biserică, veneau la meciuri, mai cu seamă că terenul nostru se afla în centrul cartierului.

În vacanță fiind în vara lui 1960, evident că nu puteam fără fotbal și mergeam zilnic la teren și chiar mai ceream voie să fac antrenament fizic cu echipa mare a Cenadului și eram în permanență acceptat.

Antrenamentele pentru anul competițional 1960-1961 au început la debutul lui august, deoarece campionatul raional Sânnicolau Mare pornea în septembrie.

Într-o duminică, pe la mijlocul lunii, știind că seniorii călătoresc la Nădlac, la un amical, m-am dus la teren în ideea să merg și eu cu ei, deoarece la Nădlac aveam doi colegi de la echipa din Aradul Nou.

Ajungând la teren, agitație mare, deoarece prezenți nu erau decât opt-nouă fotbaliști și timpul presa. Trebuia ca la ora 17 să înceapă meciul. Fiind 10 jucători, Ghiță Raru (Isac) mă întreabă: „Mă, copile, știi să dai bine în loptă?“ Iar eu i-am răspuns că da și că am carnet de fotbalist (legitimat la „Motorul“ Arad).

Am plecat în viteză la Igriș, unde am trecut prima dată în viața mea râul Mureș cu compa (bacul) și, pe scurtătura asta, am ajuns la Nădlac, unde terenul din parcul de pe malul Mureșului era plin de lume și de diverse tarabe. Se întâmpla să fie o sărbătoare a slovacilor din localitate, majoritară în acea vreme, iar tradițiile se păstrau cu sfințenie.

Fiind, cum am mai spus, doar 10 jucători în echipa cenăzeană, deoarece era sâmbătă și avea loc o nuntă unde au fost invitați toți fotbaliștii, iar unii dintre ei au „uitat“ de meciul amical de la Nădlac, am prins și eu un loc în echipă. Că, deh, dacă nu e cal, e bun și măgar. Am început și terminat meciul în formula: Galetin (Achița), Anuichi, Ghiță Isac, Radu (Bănădicu), Oniță, Nedelcu (Jiva), Milan Jivici, Radu Gheorghe (Gaia), Nyari (Piciu), Mirciov (Pik) și Martinic.

Nici nu a început bine meciul că nădlăcenii au deschis scorul prin extrema lor, care a trecut pe lângă mine ca acceleratul printr-o haltă. Avea acea extremă o viteză mare și peste unul-doi ani a ajuns în Divizia B, la „Vagonul“ Arad (AMEFA, în acea vreme).

După ce a trecut și a doua „haltă“, uica Lae (Radu) îmi strigă: „Mă, copile, curen-teazăl!“ Eu nu știam ce înseamnă asta în jargon fotbalistic și el, exasperat de apatia mea, a venit pe partea mea și l-a „curentat“ de l-a cuminţit.

În final, am pierdut cu 3-1, dar cu satisfacția de a debuta în echipa Cenadului și că am contribuit la autogolul lor când mingea, lovind bara (eu am sărit la cap la un corner), l-a lovit în spate pe portar și a intrat în poartă.

După meci, mâncare pe săturate, mici, grătare și celebrii cârnați slovăcești, iar eu, mâncău în creștere, am înfulecat cât jumătate de echipă.

Peste o săptămână, a fost returul la Cenad, unde, evident, au apărut toți „monștri sacri“, iar eu nu aveam cum să joc, chit că la meciurile amicale se făceau schimbări de jucători, iar în cele oficiale nu se acceptau asemenea schimbări. Asistența a fost foarte mare, aproximativ 300-400 de spectatori, însă eu am fost îmbrăcat în echipament și defilam pe margine, să mă vadă lumea.

Și, totuși, în minutul 80 am fost introdus pe teren, atunci când scorul era de 4-0 pentru noi, iar meciul a intrat într-un moment de acalmie. Ei nu mai puteau, noi nu mai voiam să marcăm pentru a-i umili și așa s-a scris debutul meu în echipa la care, din 1966, am jucat vreme de 15 ani, cu jucători bătrâni: Milan, Gaia sau Jiva, până la copiii care-mi ziceau „nenea Ghiță“, unii dintre ei fiind și cu 15-16 ani mai tineri decât mine.

Gheorghe Anuichi

Uniunea Europeană – Scurtă istorie (XIV)

Drepturile şi obligaţiile solicitanţilor de azil

Obligaţii.

Pe durata procedurii de azil, străinul care solicită acordarea unei forme de protecţie are următoarele obligaţii:

a) obligaţia de a prezenta organelor teritoriale ale Ministerului Afacerilor Interne, în scris, cererea motivată cuprinzând datele indicate de organul la care o depune, precum şi de a se supune fotografierii şi amprentării. Amprentarea nu este efectuată în cazul străinilor care nu au împlinit vârsta de 14 ani;

b) obligaţia de a prezenta autorităţilor competente informaţii complete şi reale cu privire la persoana şi la cererea sa de azil;

c) obligaţia de a depune toate documentele pe care le are la dispoziţie şi care au relevanţă cu privire la situaţia sa personală;

d) obligaţia de a preda documentul pentru trecerea frontierei de stat, urmând să primească un document provizoriu;

e) obligaţia de a urmări stadiul procedurii şi de a informa Inspectoratul General pentru Imigrări cu privire la schimbarea reşedinţei, în termen de cel mult 5 zile de la ivirea situaţiei;

f) obligaţia de a răspunde la solicitările organelor cu atribuţii în domeniul azilului;

g) obligaţia de a nu părăsi localitatea de reşedinţă fără autorizarea Oficiului Român pentru Imigrări. Autorizaţia va fi emisă de Oficiul Român pentru Imigrări în urma unei analize individuale, obiective şi imparţiale, iar în cazul neautorizării, aceasta va fi motivată;

h) obligaţia de a se prezenta la examenele medicale ce îi sunt stabilite, precum şi de a se supune vaccinării, după caz, în scopul protejării sănătăţii publice. Vaccinarea se realizează conform prevederilor legale în vigoare, la solicitarea Inspectoratului General pentru Imigrări, adresată direcţiilor de sănătate publică judeţene sau a municipiului Bucureşti, după caz;

h'1) obligaţia ca, la solicitarea autorităţilor competente, să se supună controlului corporal şi al obiectelor pe care străinul le are asupra sa. Fără a aduce atingere verificărilor efectuate din motive de securitate, controlul corporal se efectuează de o persoană de acelaşi sex cu persoana controlată, cu respectarea deplină a principiului demnităţii umane şi al integrităţii fizice şi mentale;

i) obligaţia de a respecta legile statului român, precum şi măsurile dispuse de organele române competente în materie de azil;

j) obligaţia de a părăsi teritoriul României în termen de 15 zile de la finalizarea procedurii de azil, în cazul în care solicitantul nu a obţinut protecţie internaţională în România, cu excepţia situaţiei în care cererea de azil a fost respinsă ca evident nefondată în urma soluţionării acesteia în procedură accelerată, caz în care străinul trebuie să părăsească teritoriul statului român de îndată ce procedura de azil a fost finalizată. Obligaţia nu subzistă dacă străinul are un drept de şedere reglementat potrivit legislaţiei privind regimul străinilor în România.

Restrângerea unor drepturi ale solicitanţilor de protecţie internaţională

Inspectoratul General pentru Imigrări poate limita sau retrage condiţiile materiale de primire acordate solicitanţilor de protecţie internaţională, prin decizie motivată, care se comunică solicitantului în condiţiile prezentei legi. Cazurile în care pot fi limitate sau retrase condiţiile materiale de primire se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Măsuri restrictive

În scopul îndeplinirii formalităţilor necesare, pentru limitarea abuzurilor la procedura de azil, precum şi în cazul în care prezintă pericol pentru securitatea naţională, pe baza unei analize individuale, autorităţile competente pot dispune, faţă de solicitanţii de protecţie internaţională, următoarele măsuri restrictive:

a) obligarea de a se prezenta la sediul structurii Inspectoratului General pentru Imigrări;

b) stabilirea reşedinţei într-un centru regional de proceduri şi cazare a solicitanţilor de azil;

c) plasarea în spaţii închise special amenajate;

d) luarea sau, după caz, menţinerea în custodie publică.

Împotriva unui solicitant de protecţie internaţională nu pot fi dispuse măsuri restrictive pentru unicul motiv că a depus o cerere de protecţie internaţională în România.

Faţă de solicitanţii de protecţie internaţională care fac obiectul procedurii de determinare a statului membru responsabil sau al unei măsuri de îndepărtare sau expulzare de pe teritoriul României nu poate fi luată măsura prevăzută la alin. (1) lit. c).

În vederea menţinerii unităţii familiei şi pentru respectarea principiului interesului superior al copilului, Inspectoratul General pentru Imigrări poate permite membrilor de familie ai solicitantului faţă de care s-a dispus măsura prevăzută la alin. (1) lit. b) să locuiască cu acesta.

Stabilirea reşedinţei într-un centru regional de proceduri şi cazare a solicitanţilor de azil

Pe durata derulării procedurii de azil, în vederea realizării activităţilor prevăzute la art. 19^6 şi pe durata

procedurii de determinare a statului membru responsabil, în scopul asigurării transferului, Inspectoratul General pentru Imigrări poate dispune, prin decizie motivată, stabilirea unui loc de reşedinţă pentru solicitantul de protecţie internaţională într-un centru regional de proceduri şi cazare a solicitanţilor de azil, chiar dacă acesta dispune de mijloace de întreţinere, şi obligarea acestuia de a nu părăsi acel loc decât cu informarea şefului centrului.

Sosirea unui grup de imigranți scoțieni pe Insula Ellis Island (S.U.A.). În fundal, celebra statuie a Libertății.

Plasarea în spaţii închise special amenajate

În cazul în care măsurile restrictive nu sunt suficiente pentru îndeplinirea formalităţilor, precum şi pentru limitarea abuzurilor la procedura de azil, solicitantul de protecţie internaţională poate fi plasat într-un spaţiu închis special amenajat, cu restrângerea temporară a libertăţii de mişcare, numai în următoarele situaţii:

a) pentru verificarea identităţii declarate;

b) pentru stabilirea elementelor pe care se bazează cererea de protecţie internaţională, care nu ar putea fi obţinute fără a se lua măsura, în special în cazul în care există un risc de sustragere a solicitantului;

c) la solicitarea uneia dintre instituţiile cu atribuţii în domeniul securităţii naţionale, din care rezultă că solicitantul de protecţie internaţională prezintă pericol pentru securitatea naţională.

Măsura prevăzută la alin. (1) nu poate fi dispusă împotriva solicitanţilor de protecţie internaţională minori, cu excepţia situaţiei prevăzute pentru respectarea principiului interesului superior al copilului.

Măsura custodiei publice

Un solicitant de protecţie internaţională poate fi luat sau, după caz, menţinut în custodie publică, în cazurile prevăzute de Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi în următoarele situaţii:

a) în cadrul procedurii de determinare a statului membru responsabil, în vederea asigurării transferului în statul membru responsabil;

b) dacă solicitantul a fost luat în custodie publică în vederea îndepărtării sau expulzării de pe teritoriul României şi a depus o cerere de protecţie internaţională pentru a întârzia sau a împiedica punerea în executare a măsurii de îndepărtare sau de expulzare, deşi anterior dispunerii unei astfel de măsuri a avut posibilitatea să depună o astfel de cerere.

Custodia publică a solicitanţilor de protecţie internaţională se poate dispune dacă prin evaluarea în prealabil a posibilităţii aplicării măsurilor legale şi rezultă că acestea nu sunt posibile şi suficiente în raport cu procedura în cadrul căreia ar fi dispuse şi scopul care ar fi urmărit prin luarea lor. Luarea în custodie publică se dispune, în scris, prin ordonanţă motivată în drept şi în fapt de către procurorul anume desemnat din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Bucureşti, pe o perioadă de 30 de zile, la solicitarea motivată a Inspectoratului General pentru Imigrări împotriva solicitantului care prezintă un risc ridicat de sustragere de la procedura transferului.

Prezintă risc ridicat de sustragere de la procedura transferului solicitantul care se află în una dintre următoarele situaţii:

a) a trecut ilegal frontiera de stat a României şi a fost depistat în sistemul Eurodac cu una sau mai multe cereri de protecţie internaţională depuse pe teritoriul altui stat membru;

b) a trecut ilegal frontiera externă a statelor membre ale Uniunii Europene ori a statelor asociate în sensul actelor direct aplicabile ale Uniunii Europene sau a fost surprins încercând să treacă ori a trecut ilegal frontiera de stat a României, iar cererea de protecţie internaţională a fost depusă ulterior reţinerii sale;

c) a trecut sau a încercat să treacă ilegal frontiera de stat a României după depunerea cererii de protecţie internaţională în România;

d) a fost depistat că a intrat ilegal pe teritoriul României sau că se află pe teritoriul României fără drept de şedere şi a depus o nouă cerere de protecţie internaţională după realizarea efectivă a transferului în statul membru responsabil;

e) nu a respectat una dintre măsurile restrictive prevăzute de lege

f) după comunicarea hotărârii privind stabilirea statului membru responsabil prin respingerea accesului la procedura de azil din România şi dispunerea transferului străinului în statul membru responsabil şi solicitantul se opune transferului în statul membru responsabil.

Tiberiu-Ioan Bociat

Dușan Baiski

Cronologie după *„Cenăzeanul“* (III)*

1999 (continuare)

În ultima sâmbătă a lunii septembrie s-a sărbătorit o nouă ediție a Zilei Cenadului. Voia bună a fost asigurată de elevi ai școlii locale cu cor, recitări, scenete, dansuri populare și moderne, de Ansamblul de cântece și dansuri populare *„Doina Timișului“* din Timișoara, de corul *„Timotei Popovici“* al Seminarului liceeal teologic *„Ioan C. Popasu“* din Caransebeș.

Vama Cenad s-a deschis temporar în perioada 20-24 decembrie.

2000

Din 27 februarie, Biserica ortodoxă sârbă are un nou preot.

Parohul Bisericii romano-catolice din Cenad, pr. Dan Groza, efectuează un pelerinaj în Italia, la Veneția, pe urmele Sf. Gerard.

Comunitatea sârbă a sărbătorit pe 22 mai hramul Bisericii ortodoxe sârbe, dar și împlinirea a 25 de ani de la înființarea, de către prof. Tomislav Giurici, a formației de tamburași *„Lale sa Moriša“*. În programul cultural-artistic au evoluat tamburașii, dar și formația de dansuri și orchestra maghiarilor cenăzeni. *„Lale sa Moriša“* și-a lansat un compact-disc și o casetă cu cele mai frumoase piese.

La alegerile locale au fost două tururi de scrutin pentru alegerea primarului. A fost ales Nicolae Crăciun, cu 1.277 de voturi din 1.666 exprimate. Pentru funcția de viceprimar a fost ales Vasa Stefanovici. Fostul primar în trei mandate consecutive, Viorel Matei a fost ales consilier județean. După alegerile parlamentare, devine senator de Timiș în Parlamentul României.

Pe 20 octombrie, s-a inaugurat oficial punctul de trecere a frontierei Cenad-Kiszombor, România fiind reprezentată de prim-ministrul Mugur Isărescu, iar Ungaria de prim-ministrul Ludovic Orban.

Cenăzeanca Suncița-Danilov-Cirin participă la faza finală a concursului *„Miss România 2000“*, unde câștigă locul IV.

În fondul Bibliotecii nu a intrat nicio carte nouă.

2001

La Cenad, funcționează o singură grădiniță de copii, cu două sedii, cu o grupă combinată, în limba română, condusă de educatoarea Radoica Brad, cu 39 de copii, și una în limba maghiară, condusă de educatoarea Mariana Coșar, cu 21 de copii.

„Lale sa Moriša“ își lansează pe 22 februarie, la sediul din Timișoara al Uniunii Sârbilor din România, CD-ul și caseta care cuprind 19 melodii din repertoriul formației. La final, cenăzenii au oferit un mic recital.

Cenadul a fost vizitat de Î.P.S.S. Leo, mitropolit ortodox de Helsinki, care a poposit, pe rând, la Biserica ortodoxă română, apoi la cea sârbă.

Gheorghe Anuichi participă în perioada 7-11 februarie, în orașul Tuzla din Bosnia-Herțegovina, la o expoziție națională cu participare internațională a crescătorilor de porumbei, păsări de curte și păsărele.

Polițistul originar din Cenad, Sașa Disici, plutonier-major în cadrul Poliției Rutiere Timișoara, este ucis la datorie, în satul Ianova (jud. Timiș), în ziua de duminică, 4 martie, de către doi hoți de mașini.

Deschiderea Vămii Cenad-Kiszombor provoacă creșterea prețurilor la terenurile de lângă Drumul Național DN6.

Peste vară, continuă săpăturile arheologice de lângă Biserica romano-catolică, fiind găsite cioburi, monede și schelete umane.

Își reia activitatea formația de dansuri populare maghiare *„Marosvár“*, cu copii maghiari din Cenad, sub coordonarea înv. Rozalia Korom și cu sprijinul coordonatorului artistic al formației *„Szeged néptáncengyüttes“* din Szeged. Membrii formației sunt: Balázs Tamás, Barna Edina, Gál Márton, Ghembițchi Gabi, Harkai Alexandra, Hencz Melinda, Janecsko Edina, Koncz János, Koncz Jósef, Korom Bettina, Köllö Anita, Köllö Krisztina, Mészáros Emese, Necula Ildikó, Pîț Paul, Pop Simona, Portik Dezsö, Simon Árpád, Sövér Csilla, Szatmári Csaba, Szatmári Kinga.

Desemnați să se ocupe de concretizarea, la Cenad, a unui așezământ monahal au fost: Viorel Matei, preotul protopop Gheorghe Sutacu, preotul Gheorghe Covaci și Gheorghe Anuichi.

La 11 iunie, Consiliul Local aprobă înființarea unui târg de animale în fața clădirii dispensarului veterinar, care să se țină miercurea.

Scriitorul Dușan Baiski începe pe Internet romanul experimental *„Zona Maris“*, dedicat Cenadului.

Diana Perian realizează o anchetă sociologică în cadrul căreia au fost chestionate 30 de persoane. În revistă nu se precizează dacă repondenții au fost din Cenad sau nu.

Viorel Matei anunță începerea, din primăvara lui 2002, a construcției unui drum care să lege Beba-Veche, Chegleviciul și Dudeștii-Vechi de Vama Cenad.

Consiliul Local interzice pe 10 septembrie scoaterea în stradă a păsărilor proprietate particulară, amenda fiind de 250.000 de lei, dar și deplasarea vehiculelor cu tracțiune animală în câmp, după ora 20.

Hramul Bisericii romano-catolice, din 24 septembrie, a fost sărbătorit de cenăzeni, localitatea primind vizita a zeci de pelerini din România și Ungaria.

De Crăciun, formația de dansuri populare maghiare *„Marosvár“* din Cenad apare prima dată pe scenă.

** Din monografia în curs de elaborare*
„Cenăzeanul - 25 de ani“

Plante medicinale, remedii miraculoase (XII)

CRUŞIN
(Lemn căinesc, spânul cerbului)
Rhamnus frangula

Cruşinul este răspândit în întreagă Europa. Este un arbust înalt de 1-3 m, pe care îl întâlnim în zonele de câmpie, deal şi munte, pe malurile râurilor, prin luminişurile din pădure.

Cruşinul are ramurile lipsite de spini, acoperite de o scoarţă brun-cenuşie, lucitoare, presărată cu numeroase pete mici, ovale alb-cenuşii, aşezate orizontal. Frunzele sunt lucioase, netede, ovale, cu vârfurile ascuţite. Florile sunt mici, de culoare alb-verzuie. Fructele sunt la început verzi, apoi roşii, iar la maturitate sunt de culoare negru-violaceu. Cruşinul înfloreşte în lunile mai-iulie.

Produsul vegetal folosit în scop terapeutic este scoarţa. Această se recoltează primăvara, înainte de apariţia frunzelor de pe ramurile de 2-3 ani. Scoarţa obţinută prin secţionare longitudinală şi orinzontală se desprinde cu un briceag şi se usucă în straturi subţiri direct la soare. Produsul uscat obţinut se foloseşte numai după 1 an de la uscare, altfel acţionează foarte puternic, cu efecte nedorite (vomismente, colici intestinale). Pentru a putea fi utilizată mai repede, scoarţa trebuie supusă la temperaturi de 100 grade Celsius timp de 60 min., apoi la 40-50 grade Celsius până la uscare totală.

Coaja de cruşin (Frangulae cortex) este cel mai valoros produs laxativ indigen cu efect cert şi care nu duce la obişnuinţă.

Principiile active sunt derivaţi ai antracenului şi anume antrachinone. Scoarţa de cruşin mai conţine principii amare saponine, mucilagii, răşini, flavone. Substanţele active din scoarţă imprimă produselor medicinale o acţiune laxativă, iar în doze mai mari purgativă. De asemenea, au acţiune colagocă şi coleretică.

Decoctul de cruşin se utilizează în tratarea constipaţiilor şi a disfuncţiei hepato-biliare însoţite de constipaţie. Decoctul se prepară din 1 linguriţă coajă mărunţită la 200 ml apă clocotită, se lasă 15 min. acoperit, apoi se fierbe 15 min., se strecoară şi se bea seara înainte de culcare. Efectul laxativ apare după 6-8 ore de la administrare.

Pulberea, obţinută prin măcinarea cu râşniţa de cafea, se administrează seara, câte un vârf de cuţit.

Cruşinul intră în compoziţia ceaiurilor laxative, antihemoroidale, hepatice.

Preparatele din scoarţele de cruşin nu se folosesc mai mult de 7 zile pe lună, nu se administrează la copii sub 15 ani, în sarcină şi alăptare.

CREŢUŞCĂ
(Aglică, barba caprei, răcuşor)
Filipendula ulmaria

Creţuşca este o plantă erbacee perenă, care are în pământ un rizom lignificat din care ia naştere tulpina aeriană, dreaptă, unghiulară, ramificată în partea superioară şi înaltă până la 1,5m. Frunzele mari au 5-9 perechi de foliole inegale. Florile sunt mici, reunite în corini de culoare alb-gălbuie. Înfloreşte din iunie până la sfârşitul lui august. Planta creşte prin păduri de munte sau pe malul apelor.

Produsul vegetal folosit este constituit din părţile aeriene (Herba Ulmarie) recoltate în timpul înfloritului.

Principiile active conţinute sunt: uleiul volatil, flavonozide, gaulterozida, spireina, aldehida salicilică, tanini, substanţe minerale.

Datorită caulterozidei şi spireinei, ai căror agliconi sunt derivaţi ai acidului salicilic, produsul are acţiune antireumatică, iar flavonozidele sunt răspunzătoare de acţiunea lui diuretică, antiseptică, antiinflamatoare.

Pentru efectul antireumatic se întrebuinţează în special asociată cu coajă de salcie sub formă de infuzie 3-5 % , consumând în decursul unei zile 500 ml. Pentru efectul diuretic se foloseşte infuzia obişnuită din 2 linguriţe plantă la 250 ml apă fiartă, se lasă acoperit 15 min., se strecoară şi se beau 2-3 căni pe zi.

Pulberea obţinută prin măcinarea plantei se administrează câte 1 linguriţă sub limbă 10 min., apoi se înghite cu apă.

Extern se foloseşte sub formă de decoct cu care se fac comprese în caz de hemoroizi, arsuri, erupţii cutanate, nevralgii.

Tinctura de creţişoară se obţine din 50 g plantă mărunţită, peste care se adaugă 250 ml alcool alimentar de 70 grade. Se ţine 15 zile, după care se strecoară şi se foloseşte atât pentru uz intern, diluat cu apă, cât şi extern.

Creţuşca se găseşte în ceaiurile combinate antireumatismale.

Farmacist **Rodica Pitic**

Ziua Pescarului Cenăzean - 16 iunie 2017 -

Unul dintre evenimentele importante pentru viața localității noastre, intrat deja în tradiție, este și sărbătorirea Zilei Pescarilor Cenăzeni. Pe lângă pescarii autohtoni, la eveniment au participat și pescari din localitățile vecine, respectiv Sânnicolau Mare, Comloșu Mare etc. În acest an, sărbătoarea a fost pe 16 iunie, duminică, și a debutat la ora 17, la Biserica Ortodoxă Română din Cenad, unde s-a ținut o slujbă religioasă oficiată de preotul ortodox român **Gheorghe Covaci**, și de cel orotodox sârb, **Radislav Stoianov**.

Pescarii s-au întâlnit la biserică, având asupra lor una sau mai multe undițe, care au fost binecuvântate în cadrul ceremoniei religioase. Au fost aduse rugăciuni de mulțumire, sănătate, dar și de pomenire a pescarilor trecuți la cele veșnice. La final, a fost sfințită coliva făcută și de această dată de marea maestră în arta cofetăriei, **Stevka**. După acest moment, s-a făcut poza de grup în fața altarului, cu toți pescarii prezenți, la loc de cinste aflându-se steagul pescarilor.

După terminarea programului religios, pescarii s-au deplasat la Casa Germană, unde s-a servit o masă cu preparate din pește. Pentru găzduire îi mulțumim proprietarului locației, dl Herzi, care, prin amabilitatea domniei-sale, a făcut posibilă o asemenea întâlnire.

Atât ciorba de pește, cât și friptura au fost excelente, prin grija maeștrilor bucătari **Dorin Dronca** și **Feri Fodo**r, cărora, de asemenea, le aducem mulțumirile noastre. Totodată, întreaga noastră gratitudine dlui primar **Nicolae Crăciun**, care a sponsorizat evenimentul cu patru litri de țuică de excelentă calitate. Au mai fost la discreție și alte băuturi; suc, bere, vin, apă minerală. Petrecerea s-a desfășurat în deplină armonie, depănându-se povești pescărești, „asortate“ cu cântece de petrecere. La finalul evenimentului, pescarii prezenți și-au propus reeditarea întâlnirii și în anul ce vine.

Rezultatele pescarilor cenăzeni în 2017

După cum se știe, între 1 aprilie și 30 iunie 2017, pescuitul a fost interzis în toate apele de șes, cu excepția celor de frontieră, unde a fost deschis pe 15 mai. Din această categorie de ape fac parte atât Mureșul, cât și Dunărea, ambele fiind ținte predilecte pentru pescarii cenăzeni care, în cazul Dunării, merg mai cu seamă în zona localității Divici din Clisura Dunării. În acest an, în luna mai, după deschiderea pescuitului pe Dunăre, profitând de amabilitatea unui prieten din Cenad, **Ionel Cârpă** (zis Jojo), care deține o proprietate generoasă chiar pe malul Dunării, am purces cu prietenul **Dușan Baiski**, începător în ale pescuitului, la drum spre Dunăre. Ne-am făcut cumpărăturile la Reșița și apoi ne-am îndreptat spre Oravița, via Anina, unde, firește, am trecut pe la sediul Poliției de Frontieră pentru obținerea vizei de intrare în zona de graniță. După trecerea peste Piatra Albă, am ajuns la Radimna, din sat văzându-se deja Dunărea cea albastră.

Am ajuns cu bine la locul stabilit, dincolo de Divici, pe malul fluviului. Deși avusesem cazare asigurată chiar în sat, la un prieten de-al lui Dușan, am preferat rulota, care ne scutea de drumuri inutile, condițiile fiind mai mult decât acceptabile.

Din păcate, pe parcursul celor câteva zile de pescuit, peștele nu s-a prea lăsat ademenit de momelile din undițele noastre, acestea fiind de toate felurile posibile. Singurii pești care și-au arătat... disponibilitatea de abordare au fost niște amărâți de guvizi, care se puteau pescui în număr nelimitat. Chiar și dintr-aceștia am făcut în prima seară o friptură pe cinste, deși nu erau deloc atrăgători din punct de vedere estetic și nici ușor de curățat de solzi, sarcină pe care mi-am asumat-o.

În cea mai mare parte a timpului am socializat cu localnicii, chiar făcându-ne o serie de noi cunoștințe, mai cu seamă că am... prins ziua de Sf. Constantin și Elena. Evident, s-a gătit cu prilejul respectiv și pește (somn și crap), pus la dispoziție de prietenul nostru Jojo, care-l prinsese în zilele anterioare.

Întotdeauna, după o partidă de pescuit fără rezultate, pescarul e tare dezamăgit, dar întotdeauna speră că-și va lua revanșa într-o partidă viitoare.

Ca și rezultate, anul 2017 s-a arătat, cel puțin în prima sa jumătate, mai sărac decât precedentul, astfel că podiumul abia ce poate fi completat. Pe locul I se situează **Păvăluț Dogojie** cu un crap de peste 11 kg, locul II fiind ocupat de **Ianos Sarkany**i cu un crap de peste 6 kg, iar pe locul III, **Ionel Cârpă**, cu un somn de 3,5 kg. Crapii au fost prinși la dudă, iar somnul la coropișniță. Desigur, sperăm la o redresare în cea de-a doua parte a anului.

Pagină realizată de:
Ing. **Gheorghe Ivașcu**

Sfaturi de sezon pentru gospodarii cenăzeni

În rândurile ce urmează, vom face referire la primele două luni din cea de-a doua jumătate a anului, respectiv lunile iulie și august. Ca o caracteristică generală a primelor șase luni din anul 2017 este deficitul de precipitații căzute în această perioadă. Astfel, dacă în anul 2016, în perioada similară menționată mai sus, au căzut aproximativ 300 l/mp, în acest an, 2017, au căzut nu mai mult de 90 l/mp. Desigur că lipsa de precipitații a generat un deficit de apă în sol, care s-a manifestat diferențiat, de la cultură la cultură, atât la cerealele păioase, cât și la cele prășitoare. Astfel, la păioase cel mai puțin afectat a fost orzul, iar în măsură mai mare grâul, existând pericolul să se ofilească, știut fiind faptul că în acest caz nu se poate obține o umplere satisfăcătoare a boabelor. Situația s-a refăcut într-o oarecare măsură după ploile căzute după Rusalii, în zilele de 7 și 8 iunie a.c., fiind ploile cele mai reprezentative din această primăvară. Cantitățile de apă căzute au fost diferite de la o zonă la alta, dar peste tot au totalizat 30 l/mp. La prășitoare situația a fost ceva mai bună, fiind mai puțin afectate atât floarea-soarelui, cât și porumbul. La soia, cultura a fost ceva mai afectată de secetă, totuși și aceasta s-a refăcut parțial în urma precipitațiilor căzute. Ca o parte bună, putem afirma că seceta a adus cu sine o frecvență mult mai mică a bolilor foliare atât la păioase, cât și la floarea-soarelui.

În fiecare an, pe 20 iunie sărbătorim Ziua Sfântului Prooroc Ilie Tesviteanul, fiul unui preot care locuia în cetatea Tesve din Israel. În credința populară, Sf. Ilie este ocrotitorul recoltelor, de aceea în această zi se stropesc ogoarele cu aghiasmă, pentru ca ele să aducă rod bogat în anul următor.

Din punct de vedere al lucrărilor agricole ce se desfășoară în câmp, în această perioadă cea mai importantă este recoltarea cerealelor păioase de toamnă. La ora când scriu aceste rânduri, unii dintre agricultori au început deja recoltatul orzului, fiind de presupus că acesta nu se va încheia în cursul lunii iunie.

În continuare, se recoltează grâul, care, de regulă, se încheie la jumătatea lunii iulie. Depozitarea recoltei se poate face în condiții sigure în momentul în care umiditatea a scăzut în masa de boabe la 13-14%.

Lucrările ce se execută în grădina de legume în această perioadă se referă mai ales la întreținerea culturilor și la tratamentele de combatere a bolilor și dăunătorilor. De asemenea, se execută udări ori de câte ori este nevoie, mai ales la culturile înființate din răsaduri: roșii, ardei, țelină, varză, conopidă etc. Dintre bolile des semnalate sunt: mana, făinarea, putregaiurile, pătarea frunzelor, iar ca dăunători păduchele de frunze, omizile defoliatoare, gândacul de Colorado, păianjenii.

Tratamentele se execută complexat, cu unul dintre amestecurile:

Topsin 70 WAG (0,1%) + Dithane M 45 (0,2%) + Decis 2,5 EC (0,03%).

Sau

Melody Compact 0,2% + Calypso 0,0....

Plantatul la varza și conopida de toamnă trebuie efectuat până cel târziu la data de 1 iulie, pentru a fi siguri că ajung la maturitatea de recoltare în lunile octombrie-noiembrie. În funcție de precipitații, trebuie udate repetat, fiind mari iubitoare de apă.

Bolile și dăunătorii la varză se combat cu unul dintre amestecurile de fungicide și insecticide:

Ronilan 50 WPO 0,1% + Decis 2,5 ECO 0,03%.

Sau

Ridonil Gold 0,3% + Novadin Progress 0,2%.

Pentru a mări aderența pe frunze se poate folosi aracet sau Detersin 0,2%, dar și sirop din zahăr (100 g zahăr dizolvat în apă călduță se pun la 10 l de apă).

În această perioadă se execută recoltările la ceapă și usturoi, în momentul când tulpina se înmoaie la colet și planta se apleacă spre pământ. Recoltarea se face din timp, pentru că, dacă se așteaptă prea mult, devine mai grea prin ruperea tulpinii la smulgere.

La pomii fructiferi se execută tăieri în verde, tratamente pentru boli și dăunători, dar și udări, dacă este nevoie.

La cireș, tăierile de rărire a coroanei este bine să fie făcute în perioada de vegetație, după recoltarea fructelor, deoarece vindecarea rănilor se face mai ușor. Dacă diametrul ramurilor tăiate este mai mare de 2-3 cm, tăietura rămasă se dă cu vopsea de ulei sau mastic de altoit. Tăierile de vegetație sunt valabile și la nuc, care și el manifestă sensibilitate la tăieri.

La pomii fructiferi din familia sămânțoaselor (măr, păr, gutui) se fac tratamente pentru combaterea reapănului, făinării și monoliozelor cu una din combinațiile:

Score 0,02% + Dithane M 45 0,2% + Decis 2,5% 0,03%;

Topsin 0,1% + Novadin Progress 0,2%.

Aceste combinații combat și dăunători: păduchii de frunze, viermele merelor, viermele perelor etc.

La vița de vie se fac tratamente pentru mană, putregai cenușiu, făinare, iar ca dăunători ar fi molia strugurilor și păianjenii. În calitate de tratamente caracteristice perioadei amintim:

Shavit 0,1% + Novadin Progess 0,2%.

Shavit-ul combate toate cele trei boli amintite: mana, făinarea și putregaiul cenușiu. Novadin-ul combate atât moliile strugurilor, cât și păianjenii.

Substanțe specifice pentru combaterea putregaiului cenușiu în faza coacerii în pârgă și în continuare ar fi Rovral 500 0,1% sau Teldor 500 SC 0,08%. Teldor-ul reprezintă avantajul că are acțiune sistemică, o parte fixându-se la suprafața organelor tratate, o parte pătrunzând în țesuturi.

Ing. **George Ivașcu**

Jurnale de călătorie (XIV)

De ce am spus că sunt impresionat de Varşovia, în particular, şi de Polonia şi polonezi, în general? Pentru că, deşi sunt o ţară din vechiul bloc comunist, au învăţat foarte repede ce înseamnă cu adevărat economia de piaţă şi că trebuie să muncească serios pentru a ajunge din urmă ţările din vestul Europei. Adică, cum am spune noi…să fie ca în Germania. Pentru că, totuşi, nu este o rubrică de analiză politică sau de promovare a unei ţări sau alteia, ci a turismului ca şi formă de cunoaştere şi de lărgire a orizonturilor noastre spirituale, înanite de a pomeni câte ceva despre atracţiile turistice din oraş şi despre gastronomia locală, o să vă dau doar două exemple în argumentarea primei propoziţii.

S-a întâmplat să fiu într-o lună de sfârşit de an (decembrie) pentru câteva zile la Varşovia şi în faţa hotelului unde eram cazat se afla un alt hotel care urma să fie demolat. Se lucra la asta. Dimineaţa, înainte de a pleca la agenţia unde aveam şedinţele vedeam stadiul lucrărilor. Seara, când mă întorceam, pe la ora 17-18, vedeam că s-au demolat 2-3 etaje din vechiul hotel. În primăvara anului următor, cam prin luna martie am văzut noua clădire înălţată şi în vara aceluiaşi an, clădirea de birouri era gata pentru a fi dată în folosinţă; şi nu era una foarte mică, doar de aproximativ 30 de etaje.

Sediul agenţiei unde lucram era foarte aproape de km 0 al Varşoviei, pe unul din bulevardele cele mai importante şi lângă o intersecţie a unor drumuri cu câte trei-patru benzi pe sens, trotuare etc. Exact sub acea intersecţie s-a făcut o nouă staţie de metrou, în prelungirea unei linii. De când s-au început lucrările şi până când efectiv staţia era gata, metroul circula pe sub pământ şi deasupra circulaţia maşinilor şi a pietonilor nu avea nici cea mai mică problemă (ba mai mult s-au făcut şi piste de biciclete noi, nu aşa, doar marcate pe şosea cu o dungă de vopsea, ci largi de aproximativ 2 m) nu a durat nici un an. Undeva cam nouă luni. Deci, cum să nu fii impresionat şi să nu respecţi poporul polonez şi administraţia lor!

Şi acum, înapoi prin oraş, ca şi turist. Aşa cum am scris şi în fila precedentă de jurnal, Varşovia este plină de simboluri şi urme care marchează trecutul oraşului, anii de ocupaţie fascistă şi din timpul celui de al Doilea Război Mondial. Locuri care marchează traseul zidului ghetoului evreiesc, locuri în care au fost executaţi membri ai mişcării de rezistenţă, locuri de detenţie, muzee şi cimitire.

Ca un omagiu adus rezistenţei poloneze din cel de al doilea război mondial, foarte interesant este de vizitat **Muzeul Revoltei** (*Muzeum Powstania Warszawskiego*), unul dintre cele mai vizitate obiective turistice din Varşovia, situate nu departe de centru, în cartierul Wola, fiind considerat ca cel mai bun muzeul al oraşului, un tribut adus acelora care au luptat şi s-au jertfit pentru o Polonie liberă. Pe cele trei etaje ale muzeului, se poate vedea lupta polonezilor de zi cu zi, dar şi de după revoltă. În muzeu se pot urmări filmuleţe document din acele timpuri şi care nu au cum să nu te impresioneze atunci când vezi un oraş transformat aproape în totalitate în ruină. Muzeul este deschis zilnic, duminica intrarea este liberă, iar în celelalte zile preţul unui bilet este de 14 zloţi, aproximativ 15 lei.

Un alt muzeu (şi nu numai) de vizitat este **Centrul de ştiinţă Nicolaus Copernic** *(„Centrum Nauki Kopernik")*, undeva în spatele **Palatului prezidenţial**, pe malul **Vistulei**, care este deosebit de interesant prin expoziţiile

sale permanente, laboratoarele şi Planetarium, cel mai mare de acet tip din Polonia. Biletul obişnuit costă 27 zloţi, dar dacă se doreşte şi intrarea la Planetarium, costul biletului se dublează. Muzeul este închis lunea, în restul timpului orele de vizitare sunt adaptate în funcţie de sezon. Interesat la acest muzeu este şi faptul că pe acoperişul său se află…o grădină, ce nu poate fi însă vizitată în lunile de iarnă, între noiembrie şi aprilie.

Pentru cei interesaţi de tehnică, chiar în centrul oraşului, poate fi vizitat şi **Palatul Culturii şi Ştiinţei**, cadoul făcut Poloniei de către Stalin. Este foarte uşor de ajuns la el, pentru că practic este în inima oraşului, nu ai cum să nu îl vezi, fiind una dintre cele mai mari clădiri din oraş. Acolo bate inima vieţii cultural-ştiintifice a Varşoviei, cu muzee, săli de spectacole şi cinema, diverse expoziţii şi librării. Punctul forte al clădirii îl reprezintă terasa aflată la etajul 30, unde nici eu nu am reuşit să urc, dar cu siguranţă că o voi face, pentru că panorama care cred că ţi se deschide asupra capitalei este incredibilă.

Sătul de atâtea expoziţii şi muzee, se poate da o raită prin parcurile Varşoviei şi aminteam în numărul trecut despre superbul **parc Łazienki,** parte a complexul **palatului Łazienki**, acolo unde se află **„Palatul pe apă"** – reşedinţa de vară a regilor Poloniei şi care este considerat una dintre bijuteriile „tezaurului" Poloniei şi unul dintre cele mai frumoase parcuri din Europa.

Dacă vă aflaţi în drum spre Palatul Prezidenţial dinspre Bulevardul Papa Ioan Paul al II-a pe strada Krolewska, pe partea stângă veţi avea un micuţ parc, unde la capătul lui, înaintea unei pieţe, deosebit de generoasă prin dimensiunile ei, se află **Mormântul Soldatului Necunoscut.** Ca peste tot

în marile capitale, aici arde o flacără veşnică în memoria ostaşilor necunoscuţi care şi-au jertfit viaţa pentru patria lor. Mormântul este păzit în permanenţă de doi militari din garda de onoare şi pot spune că i-am văzut acolo nemişcaţi şi în iernile cele mai geroase pe care le-am întâlnit în Varşovia, dar şi noaptea. Frumos este să prindeţi şi schimbarea gărzii, e drept că nu cu atât de mare fast ca în alte capitale, dar este un ceremonial care nu are cum să nu îţi placă. Parcul, la capătul căruia se află acest monument, adăposteşte şi o alee cu statui şi fântâni arteziene, deosebit de frumoase vara, dar şi un mic iaz plin cu răţuşte.

Varşovia este şi un oraş comercial unde turiştii pot să îşi satisfacă nevoia de shopping, în special prin cele două mall-uri mari: **Zlote Terasy** şi **Arcadia**. Primul are avantajul că se află chiar în central oraşului şi deşi este puţin mai mic decât Arcadia, este mai vizitat datorită poziţiei sale. Impresionant la acest mall, la Zlote Terasy, loc în care mi-am petrecut mult timp de-a lungul anilor (uneori doar aşa, să treacă timpul, în aşteptarea zborului care să mă aducă acasă) este modul cum el este ornat în perioada sărbătorilor de iarnă (mereu altfel) dar mai ales imensa pânză ondulată din sticlă, care reprezintă acoperişul dinspre Gara Centrală şi Palatul Culturii şi Ştiinţei. Mărtusisec că ori de câte ori sunt în Varşovia, trec pe acolo, uneori doar să admir această minune a ingineriei.

Pentru amatorii de chilipiruri, imensul pasaj subteran care se află sub Gara Centrală si care are legătură directă cu principalele linii de metrou, dar şi cu Zlote Terasy, este un loc numai bun pentru cumpărături. Şi nu numai, deoarece pasajul este un loc unde găseşti mai multe restaurante mici de tip fast-food, cu diverse meniuri internaţionale, unde poţi servi ceva de mâncare şi de băut la orice oră din zi şi din noapte. Aşa ceva găseşti nu numai în pasaj, dar şi pe marile bulevarde ale oraşului şi multe alte mici „buticuri" de unde doritorii îşi pot cumpăra băutură non-stop.

Că am amintit de mâncare, Polonia este renumită şi prin gastronomia ei, foarte apropiată de cea românească. Pentru că şi eu sunt român şi îmi place să mănânc bine, pot spune cu mâna pe inimă că Polonia este un paradis pentru gurmanzi (fie vorba între noi, ca şi Serbia şi Ungaria, de altfel). Bucătăria poloneză foloseşte foarte mult carnea de porc, mai mult decât cea de pui, curcan sau vită, şunca (aşa cum o ştim noi aici, în Banat), legumele (în special varza, castraveţii şi roşiile), tăiţeii, dar şi o cantitate generoasă de ouă şi smântână. În special în perioada sărbătorilor de iarnă am avut ocazia să gust şi să constat că multe dintre preparatele tradiţionale româneşti se regăseau şi în bucătăria tradiţională poloneză, aşa cum ar fi mezelurile de porc făcute în perioada Crăciunului, toba, cârnaţii, dar sânge fript cu ceapă, pe care am avut surpriza să îl regăsesc la micul dejun, deşi eram cazat într-un hotel de 5 stele.

Mesele în Polonia încep cu o supă, tradiţională fiind cea de roşii „*Zupa pomidorowa*", de obicei servită cu tăiţei, orez sau de sfeclă roşie cu cartofi „*Zupa buraczkowa*". Polonezii mai au şi supe preparate din diferite feluri de ciuperci „*Zupa grzybowa*", dar şi o supă ce poate fi asemănată cu ciorba de burtă de pe la noi „*Flaczki*", care nu este altceva decât o tocană de burtă de vită sau de porc cu măghiran.

Ca şi fel principal, nelipsite sunt „*Pierogi*" adică găluşte, umplute de obicei cu varză și/sau ciuperci, carne, cartofi și/sau brânză. Pierogi pot fi gustate şi într-o variantă dulce, atunci când găluştile sunt umplute cu brânză dulce cu puţină vanilie, afine sau alte fructe (cireşe sau căpşuni, şi uneori chiar mere), opţional acoperit cu smântână şi zahăr. Oricum ar fi, *Pierogi* sunt delicioase şi merită încercate în cât mai multe combinaţii până se găseşte ceva pe gustul fiecăruia. Totuşi, felul principal tradiţional polonez il reprezintă *Bigos*, adică o tocană cu varză. Această tocană nu are o reţetă unică, ea fiind preparată din varză acră, ca şi element principal, dar şi cel puţin două feluri de carne, care poate fi carne de porc (de obicei afumată), carne de vită, „*kiełbasa*" (cârnaţi polonez tradiţional) şi felii de şuncă şi slănină. Deosebit de gustoasă şi apreciată este şi o porţie zdravănă de „*Golonka*" adică un ciolan de porc fiert şi apoi gătit la cuptor. Se serveşte cu varză murată sau castraveţi muraţi. Felul principal se serveşte cu salată preparată simplu, din cartofi fierţi cu pătrunjel şi mărar, dar şi cu hrişcă fiartă, găluşte de cartofi, o salată de amestec de varză proaspăt tocată, morcovi, maioneză şi condimente sau „*Kapusta Zasmażana*" adică varză murată prăjită în tigaie cu ceapă prăjită, carne de porc fiartă, piper şi multe condimente. Totuşi, salata tradiţională poloneză este numită „*Mizeria*" şi este preparată din castraveţi în smântână cu mărar. Varietatea de salate poloneze este mult mai variată şi ea diferă în funcţie de regiune şi de restaurantul unde serveşti masa, de la cele mai simple la altele elaborate.

Pâinea „*Chleb*" şi chiflele „*Bulka*" fac parte din bucătăria şi tradiţia poloneză, fiind o parte esenţială a ei, secole de-a rândul. Astăzi, pâinea rămâne una dintre cele mai importante alimente din bucătăria poloneză. Principalul

(Continuare în pag. 27)

Rețete pentru început de vară

Nimic nu se compară cu gustul legumelor și fructelor autohtone, proaspăt culese din grădină. Constat cu bucurie faptul că oamenii sunt din ce în ce mai interesați de consumul legumelor și fructelor românești, atunci când e sezonul acestora. Au redescoperit rețetele vechi, doresc să încerce rețete noi cu aceste ingrediente sănătoase, mai pe scurt: spun un NU hotărât alimentelor „din plastic". Rețetele de mai jos vorbesc de la sine: din ingrediente comune, simple, putem pregăti mâncare gustoasă, care mai e și sănătoasă.

Cartofi noi, cu ardei, la cuptor

- grame cartofi noi (aproximativ cinci cartofi medii)
- 1 ardei gras roșu (sau kapia)
- 1/2 ardei iute verde închis
- 1 ceapă medie
- 1 cățel de usturoi
- 1 roșie bine coaptă (cca. 200 gr)
- 3 linguri ulei măsline
- 1 linguriță oregano uscat
- 1 foaie de dafin
- sare, piper negru

Scufundați roșia în apă fierbinte pentru 2-3 minute. După aceasta coaja se desprinde foarte ușor. Zdrobiți pulpa de roșie și puneți-o într-un vas care merge la cuptor (de exemplu vas rotund de 25 cm diametrul). Tăiați ardeii cubulețe mici. Tocați mărunt ceapa. Tăiați usturoiul felii. Spălați cartofii și frecați-i cu un burete metalic. Tăiați cartofii rondele nu foarte groase. Amestecați legumele cu cartofii. Presărați sare, piper negru și oregano. Amestecați. Adăugați 2 linguri ulei și amestecați iar. Turnați cartofii în vas, peste roșie. Aranjați cartofii cu mâna, să stea cât mai compact în vas. Presărați puțin oregano deasupra și restul de ulei. Turnați 50 ml apă pe marginea vasului. Introduceți dafinul rupt în câteva bucăți pe marginea vasului, în lichid. Dați vasul la cuptor, la 200^0 C, pentru 1 oră.

Mazăre cu carne de porc

- 1 mușchiuleț de porc (cca. 400-500 gr)
- 800 gr mazăre (congelată sau proaspătă)
- 50 ml passata (sau bulion gros)
- 1 ceapă medie
- 2 căței de usturoi
- 1 lingură pastă de ardei
- 1/2 linguriță boia dulce
- 1 foaie de dafin
- 3 fire mărar
- 2 linguri ulei
- sare, piper negru

Se taie mușchiulețul felii nu foarte subțiri. Într-o cratiță largă se încinge uleiul. Se prăjește carnea de porc, condimentată în prealabil cu sare și piper, pe ambele părți, până își schimbă culoarea și se rumenește ușor. Se scoate din cratiță. Se adaugă ceapa tocată foarte mărunt și se călește câteva minute să se înmoaie. Se adaugă usturoiul strivit și se mai călește 1 minut. Se adaugă pasta de ardei și se mai călește 2-3 minute să se caramelizeze. Se adaugă boiaua și se amestecă scurt. Se adaugă carnea înapoi în oală și se amestecă să se acopere de condimente.

Se acoperă cu 2 căni de apă (500 ml), se pune foaia de dafin și se dă oala acoperită la cuptor, la 180 grade C, timp de 30 minute. Se pune oala iar pe plită și se adaugă mazărea și bulionul. Se fierbe în continuare, fără capac, la foc mic (să bolborosească ușor), până mazărea e făcută și sosul a scăzut un pic (cca. 20 minute). Se stinge focul și se adaugă mărarul tocat. Se lasă acoperită să stea un pic. E bună și reîncălzită.

Steak cu cartofi noi și sos verde

- 2 bucăți steak „flank"
- cartofi noi (roșii)
- sosul verde
- 2 legături pătrunjel (50 gr)
- 3-4 fire busuioc (15 gr)
- 1 cățel mare de usturoi
- 1/2 ardei iute roșu
- 120 ml ulei de măsline
- 1 linguriță oțet
- 2 linguri suc de lămâie
- sare de mare

Se taie cozile de la pătrunjel și restul se toacă mărunt cu cuțitul. Se toacă frunzele de busuioc și se pun peste pătrunjel. Se toacă mărunt usturoiul și ardeiul iute și se pun deasupra verdețurilor. Se pun verdețurile într-un bol și se presară cu sare de mare, apoi se acoperă cu ulei și oțet. Se amestecă. Se adaugă suc de lămâie după gust. Sosul se lasă să stea măcar 15 minute.

Steakurile se prepară la grill dupa cum urmează:

Se încinge o tigaie grill timp de 5 minute. Se unge steak-ul cu puțin ulei pe toată suprafața. Se așează pe grătar și se prăjește 3,5 minute pe o parte, apoi încă 3,5 minute pe a doua parte. Se poate pregăti și pe grătarul din curte. Nu-l prăjiți mai mult, că se întărește.

Se scoate carnea pe o farfurie caldă, se presară cu piper negru și se lasă să stea 5 minute acoperit cu folie de aluminiu. După ce se odihnește, carnea se taie felii subțiri. Cartofii noi se spală, se freacă cu un burete de sârmă și se fierb întregi, în apă cu sare, până intră furculița în ei.

Se servește steakul tăiat felii alături de cartofii noi și se toarnă sosul verde peste ele.

Pagină realizată de **Cornelia Varga**

Ruga cenăzeană...

(Urmare din pag. 4)

Cele trei echipe ale ansamblului nostru, **Mlădițe Cenăzene**, îmbrăcate în straie populare, au participat la sfânta slujbă.

Frumos încolonați, întreaga suflare din comună s-a deplasat spre curtea școlii, unde ne aștepta o scenă generoasă, pe care urma să ne desfășurăm activitatea.

Programul artistic a fost unul impresionant: poezii în grai bănățean, recitate de tânărul nostru moș **Alexa Alin Alexandru**, cântece populare și moderne interpretate de **Denisa Cocoiag**, cântece moderne din repertoriul național și internațional interpretate de **Alexandra Doroghi** și de mai tânăra **Alesia Mihaela Mușat**, dansuri populare românești, sârbești și germane susținute de cele trei formații ale ansamblului **Mlădițe Cenăzene**, îndrumate de doamna prof. **Oana Erdei** și domnul prof. **Zoran Erdei** împreună cu doamna **Liliana Berciu**, un program frumos prezentat de echipa de majorete condusă de doamna prof. **Marioara Clișic**, și nu în ultimul rând un program cu muzică hip-hop alături de trupa **Dezinsecții.**

După încheierea programului artistic, petrecerea a continuat. De „vină" pentru distracția până târziu în noapte a fost solistul **Doru Petrean** și orchestra acestuia, soliști care au ajuns ușor la sufletul tuturor deoarece au împletit armonios cântece din toate zonele țării.

Mulțumim **Primăriei** și **Consiliului Local** pentru condițiile puse la dispoziție, dar și celor care ne-au ajutat în procurarea de costume populare, doamnelor profesoare **Hellena Comloșan** și **Adina Talpoș**.

Frumoase mlădițe...

(Urmare din pag. 5)

și aplauzele publicului și, nu în ultimul rând, locul II în clasament. Iata ce ne spune Larisa, o cântăreață de 14 ani, după ce a coborât de pe scenă:

Reporter: Ce înseamnă, pentru tine, o ladă cu zestre ?

Larisa: O ladă în *care părinții îi pun unei fete, când se mărită, lucrurile cele mai de preț.*

Rep.: Ai mai participat, cu ansamblul, și la alte festivaluri sau concursuri ?

Larisa: Da. Dansez de patru ani.

Rep.: Unde ți-a plăcut cel mai mult ?

Larisa: Când am dansat la Baziaș

Rep.: Ai dori să faci și altceva în domeniul artistic?

Larisa: Nu. Dansul este pentru mine un lucru la care nu voi renunța. Mi-ar place să îi învăț și pe alți tineri să danseze.

Rep.: Ce le transmiți colegilor tăi din Cenad?

Larisa: Să participle și *ei la activități. O să le placă. Pe scenă trăiești un sentiment unic.*

Pe tinerii noștri dansatori și pe coriștii de sub bagheta d-lui Dogojie îi reunește, în pofida vârstei lor diferite, aceeași pasiune pentru frumos și s-au declarat la fel de cumpătați în aspirații. Tipic bănățean ! Însă …până la urmă … pe podium nu urcă cei care își doresc asta, ci sunt chemați aceia care merită.

„Cenadului nu îi lipsește... "

(Urmare din pag. 9)

vedeți evoluția activităților cultural-sportive după darea în folosință a noului cămin cultural, generos din toate punctele de vedere?

- Vă dați seama că în mediu rural, nu de ieri sau de azi, dar poate că de peste un secol, toată viața culturală este legată de căminul cultural. Sunt convinsă că o dată cu darea în folosință a acestui edificiu vom putea asista la revigorarea vieții culturale a Cenadului.

- Ce anume îi lipsește Cenadului pentru a da României și mai mulți copii de aur?

- Cenadului nu îi lipsește nimic, totul este să se și dorească acest lucru.

- În final, vă rog să ne destăinuiți trei dorințe legate de comunitatea locală.

- Aș dori mai mult respect față de școală și față de munca autorităților locale care fac eforturi mari pentru a asigura un grad mai mare de civilizație acestei comune mari, poartă de intrare în Europa!

Curier...

(Urmare din pag. 14)

disponibile. Acest raport al donațiilor, este obligația pe care o au între ei soțul supraviețuitor și descendenții defunctului, care vin împreună la moștenirea legală, de a readuce la moștenire bunurile care le-au fost donate de către cel care a lăsat moștenirea. Raportul donațiilor poate fi solicitat de soțul supraviețuitor sau de descendenți. Nu sunt supuse raportului donațiile făcute cu scutire de raport, darurile obișnuite în măsura în care nu sunt excesive și bunurile donate care au pierit fără vina donatarului.

Dezmoștenirea este dispoziția testamentară prin care testatorul înlătură de la moștenire pe unul sau mai mulți dintre moștenitorii săi legali. Aici trebuie precizat faptul că moștenitorii rezervatari nu pot fi dezmoșteniți în totalitate deoarece beneficiază de rezerva succesorală.

O altă instituție în materia moștenirii este partajul de ascendent. Prin acest partaj de ascendent, ascendentul, de exemplu părintele, stabilește modul în care se vor împărți bunurile ce vor rămâne de pe urma sa între descendenții săi. Partajul de ascendent se poate face atât prin donație, cât și prin testament, dar este obligatoriu ca partajul de ascendent să cuprindă toți decendenții care au dreptul de a veni la moștenire.

Excursie arheologică...

(Urmare din pag. 15)

formează o boltă, deasupra căreia se află sanctuarul bisericii noi. Încăperea este deci foarte joasă, având înălțimea unui stânjen vienez (1,89 m).

Pentru un studiu mai aprofundat al bazinului, am dispus săpături în adâncime aproximativă de un picior și jumătate. Materialul excavat era compus din balast și var deshidratat, astfel că potrivit standardelor actuale putem numi acest material ca fiind „beton“. Acest material se utilizează în prezent pentru construcțiile hidrotehnice. Trebuie să fac însă mențiunea că acest beton nu se poate compara nici pe de parte cu acela ce a fost excavat cu ocazia săpăturilor efectuate la Szekesfehervar în fundația vechii biserici regale. Acest din urmă beton nu putea fi spart nici cu cel mai dur târnăcop, pe când cel de la Cenad s-a putut excava destul de ușor. Cu toate acestea, natura materialului utilizat arată că era o construcție ce avea legătură cu apa, ceea ce duce la concluzia că bazinul despre care vorbim era cândva umplut cu apă.

Jurnal...

(Urmare din pag. 24)

ingredient pentru pâine poloneză este făina de secară sau de grâu. Pâinea tradițională are o crustă crocantă, este moale și are o aroma de neuitat. O astfel de pâine se face din aluat care îi conferă un gust distinctiv. Aceasta poate fi păstrată timp de o săptămână sau mai mult, fără a se întări prea tare și nu este sfărâmicioasă atunci când este tăiată.

Ca şi desert, polonezii preferă plăcintele în locul prăjiturilor, cu mac, nucă sau brânză, dar şi „*Kisiel*“, un fel de lichid gelatinos dulce din fructe, cel din coacăz roșu fiind foarte popular, „*Budyń*“ adică budincă şi „*Faworki*“ nişte colțunași acoperiți cu zahăr pudră.

Dacă vorbim de băuturi, în Polonia sigur că pe primul loc este votca. Prima mențiune scrisă a acestei băuturi în lume și cuvântul „**votcă**“ au fost în anul 1405, în Akta Grodzkie, documentele de curte, Voievodatul Sandomierz (sec. al XIV-lea - 1795), unde altundeva decât în Polonia. Cea mai cunoscută votcă poloneză (promovată foarte mult şi deci cea mai căutată de turişti) este **Żubrówka.** Aceasta este o votcă produsă în Polonia, cu aromă de ierburi (iarbă de zimbru/ *Hierochloe odorata*), distilată din secară și îmbuteliată la 40%, iar gustul său unic este dat de vinariță, vanilie, nucă de cocos și migdale, fiind aromată cu tinctură de iarbă de bizon, care dă băuturii culoarea gălbuie. Această iarbă crește în Pădurea Bialowieza dar şi în altă parte în Polonia. În mod tradițional, în fiecare sticlă de Żubrówka este plasat un fir de iarbă de zimbru, deși acest lucru este în mare parte cu scop decorativ. Numele Żubrówka vine de la Żubr, cuvânt polonez și belarus pentru zimbru (bizonul european), căruia îi place deosebit de mult iarba de zimbru. Pot spune că şi pentru mine a fost votca poloneză favorită, asta până când nu am descoperit **Soplica,** care a devenit favorita mea (asta după ce un coleg polonez mi-a recomandat-o**).** Alte mărci cunoscute de votcă sunt: Wyborowa, Pan Tadeusz, Sobieski, Biala sau Danska.

Polonezilor, cu siguranță le place să bea şi bere. Aproape fiecare oraș mare din Polonia are propria sa fabrică de bere, dar există, de asemenea, şi fabrici de bere tradiționale, dintre care unele au o istorie veche de peste un secol. Cele mai populare mărci populare de bere sunt Żywiec şi Tyskie, dar şi Brok, Mocne, Królewskie, Tatra, Kasztelan, Łomża sau Perła. Polonia este al treilea cel mai mare producător de bere din Europa şi, statistic, şi polonezii sunt pe „podium“ în ceea ce privește consumul mediu anual de bere. Legat de bere, şi cu asta închei, vă povestesc o experiență ce am încercat-o pe tipul sărbătorilor de iarnă în Varşovia, când mi s-a spus că polonezii beau bere fiartă, aşa cum la noi este tradițional vinul fiert. Am încercat şi eu şi, într-adevăr, era vorba despre o bere fiartă, îndulcită cu un sirop de fructe. Acum de gust nu vă spun, vă las pe dumneavoastră să o încercaţi măcar o dată, dacă aveţi ocazia.

Tiberiu-Ioan Bociat

Hramul Bisericii Ortodoxe Sârbe din Cenad - 22 mai 2017

Hramul Bisericii Ortodoxe Române din Cenad - 6 iunie 2017

Hramul Bisericii Ortodoxe Române din Cenad - 6 iunie 2017